

HOLLANNINPAIMENKOIRIEN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Hollanninpaimenkoirien rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma
Hyväksytty Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n yleiskokouksessa 13.08.2006
Hyväksytty Suomen Palveluskoiraliitto ry:n yleiskokouksessa
Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt

SISÄLLYS

1 YHTEENVETO	... 5
2 RODUN TAUSTA	... 6
2.1 Rodun historia Hollannissa	... 6
2.1.1 Pitkäkarvaisen muunnoksen historia	... 8
2.1.2 Lyhytkarvaisen muunnoksen historia	... 9
2.1.3 Karkeakarvaisen muunnoksen historia	... 10
2.2 Rodun historia Suomessa	... 10
3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	... 12
3.1 Hallitus	... 12
3.2 Jalostustoimikunta	... 13
3.2.1 Pentuvälitys	... 13
3.3 Muut toimikunnat ja toimihenkilöt	... 14
3.3.1 Näyttelytoimikunta	... 14
3.3.2 JTO-toimikunta	... 14
3.3.3 Toimihenkilöt	... 14
4 NYKYTILANNE	... 15
4.1 Populaation koko ja rakenne	... 15
4.1.1 Jalostustilastot pitkäkarvat 1990-2005	... 16
4.1.1.1 Vuosiyhteenveto	... 16
4.1.1.2 Jalostukseen käytetyt nartut	... 17
4.1.1.3 Jalostukseen käytetyt urokset	... 18
4.1.1.4 Kasvattajat Suomessa	... 20
4.1.2 Jalostustilastot lyhytkarvat 1990-2005	... 21
4.1.2.1 Vuosiyhteenveto	... 21
4.1.2.2 Jalostukseen käytetyt nartut	... 22
4.1.2.3 Jalostukseen käytetyt urokset	... 23
4.1.2.4 Kasvattajat Suomessa	... 24
4.1.3 Jalostustilastot karkeakarvat 1990-2005	... 25
4.1.3.1 Vuosiyhteenveto	... 25
4.1.3.2 Jalostukseen käytetyt nartut	... 25
4.1.3.3 Jalostukseen käytetyt urokset	... 26
4.1.3.4 Kasvattajat Suomessa	... 27
4.1.4 Jalostuskäyttöalueen koirakanta	... 27

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet	... 29
4.2.1 Luonnetestit	... 29
4.2.1.1 Luonnetestitulokooste pitkäkarvat	... 30
4.2.1.2 Luonnetestitulokooste lyhytkarvat	... 30
4.2.1.3 Luonnetestitulokooste karkeakarvat	... 31
4.2.2 Palveluskoirakokeet	... 31
4.2.2.1 PK-koetuloskooste pitkäkarvat	... 31
4.2.2.2 PK-koetuloskooste lyhytkarvat	... 32
4.2.2.2 PK-koetuloskooste karkeakarvat	... 33
4.2.3 Tottelevaisuuskokeet	... 35
4.2.2.1 TOKO-koetuloskoosteet pitkäkarvat	... 35
4.2.2.2 TOKO-koetuloskoosteet lyhytkarvat	... 35
4.2.2.2 TOKO-koetuloskoosteet karkeakarvat	... 36
4.2.4 Agility	... 36
4.2.2.1 Agilitytulokooste pitkäkarvat	... 36
4.2.2.2 Agilitytulokooste lyhytkarvat	... 36
4.2.2.2 Agilitytulokooste karkeakarvat	... 36
4.2.5 Muut kilpailulajit	... 37
4.3 Terveys	... 38
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	... 38
4.3.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet	... 38
4.3.2.1 Pitkäkarvaisilla todetut sairaudet	... 38
4.3.2.1.1 Lonkkaniveltilasto	... 38
4.3.2.1.2 Kynäniveltilasto	... 38
4.3.2.1.3 Silmäsairstilasto	... 39
4.3.2.1.4 Muita vikoja ja sairauksia	... 39
4.3.2.2 Lyhytkarvaisilla todetut sairaudet	... 40
4.3.2.2.1 Lonkkaniveltilasto	... 40
4.3.2.2.2 Kynäniveltilasto	... 40
4.3.2.2.3 Silmäsairstilasto	... 40
4.3.2.2.4 Muita vikoja ja sairauksia	... 41
4.3.2.3 Karkeakarvaisilla todetut sairaudet	... 41
4.3.2.3.1 Lonkkaniveltilasto	... 41
4.3.2.3.2 Kynäniveltilasto	... 42
4.3.2.3.3 Silmäsairstilasto	... 42
4.3.2.3.4 Muita vikoja ja sairauksia	... 43
4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista	... 43
4.4 Ulkomuoto	... 44
4.4.1 Pitkäkarvaiset	... 44
4.4.2 Lyhytkarvaiset	... 45
4.4.3 Karkeakarvaiset	... 45
5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	... 47

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT	... 48
6.1 Visio	... 48
6.2 Rotua harrastavan yhdistyksen tavoitteet	... 49
6.2.1 Populaation kokonaistilanne ja rakenne	... 49
6.2.2 Luonne	... 50
6.2.3 Käyttöominaisuudet	... 50
6.2.4 Terveys	... 50
6.2.5 Ulkomuoto	... 51
6.3 Rotua harrastavan yhdistyksen strategia	... 51
6.4 Uhat ja mahdollisuudet	... 52
6.5 Varautuminen ongelmiin	... 53
6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	... 53
7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA	... 54
8 LÄHTEET	... 55
9 LIITTEET	
Liite 1 Rotumääritelmä	
Liite 2 Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n säännöt	
Liite 3 Hollanninpaimenkoirien jalostuksen tavoiteohjelma v. 2000	
Liite 4 Jalostustoimikunnan toimintaohje ja jalostusvaatimukset	
Liite 5 Terveyskyselylomake	
Liite 6 Jalostuskyselylomake	

1 YHTEENVETO

Tämä dokumentti liitteineen muodostaa Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n jalostuksen tavoiteohjelman. Jalostuksella tarkoitetaan määrätietoisella valinnalla ja suunnitelluilla parituksilla aikaansaattua eläinkannan laadun paranemista. Valinta perinnöllisten tekijöiden perusteella johtaa eläinkannan laadun paranemiseen. Jalostuksen tavoitteena on ylläpitää rotua jalostusvalinnoilla siten, että luonne, käyttäytyminen, terveys ja ulkomuoto vastaavat rotumääritelmää, sekä varmistaa rodun yksilöiden riittävä yhteiskuntakelpoisuus. Lisäksi koiranjalostuksen tulee turvata rodun perinnöllinen monimuotoisuus.

Tavoiteohjelman tarkoituksena on koota yhteen oleellinen tieto hollanninpaimenkoirista, niiden taustoista ja nykytilasta sekä rodun jalostuksen suunnittelussa ja toimeenpanossa tarvittavista taustatekijöistä. Ohjelman avulla voidaan ohjata rodun kehitystä määrätietoisesti ja vaadittavan pitkäjänteisesti. Tavoiteohjelman tulee vastata kysymyksiin missä olemme, mihin pyrimme ja miten saavutamme tavoitteemme, sekä mitä sääntöjä toiminnassa on noudatettava. Erittäin tärkeänä tavoitteena rotua harrastavalla yhdistyksellä on saada kaikki rodun kasvattajat tuntemaan ja sisäistämään rotumääritelmä kaikilta osiltaan, rodun tilanne siihen verrattuna ja ymmärtämään omien jalostuskoiriensa taso verrattuna koko kantaan. Ohjelmaan perehtyminen ja siinä esitettyjen tietojen ja ohjeiden syvälinen tunteminen on oleellisen tärkeää varsinkin kasvattajillemme, mutta erittäin hyödyllistä myös hollanninpaimenkoirien omistajille ja ostoa harkitseville.

Hollanninpaimenkoirien jalostuksen tavoiteohjelman laatimiseen on osallistunut joukko kasvattajia, harrastajia, hallituksen jäseniä ja jalostustoimikunnan jäsenet. Ennen hollanninpaimenkoirien jalostuksen tavoiteohjelman hyväksyntäkierrosta on JTO:n työkappale ollut nähtävillä yhdistyksen kotisivuilla ja myös postitettu jäsenille pyynnöstä. Näin on haluttu antaa jokaiselle mahdollisuus ilmaista näkemyksensä rodun tulevaisuudesta. Pienen populaation rodussa yksittäisenkin kasvattajan kädenjälki näkyy koko rodun kannassa, jolloin yhteisen päämäärän ymmärtäminen korostuu rotua eteenpäin vietäessä. Yksittäisten pentueiden teettämisen sijaan toivoisimme, että kasvattajat jalostusvalinnoillaan ajattelisivat ensisijaisesti koko rodun etua, ja vasta toissijaisesti oman kasvatuslinjansa etuja.

Tavoitteemme ylläpitämiseksi ja jäsenistölle tarjottavan tiedon jakamiseksi hollanninpaimenkoirien tietoja tullaan jatkossakin keräämään laajenevassa mittakaavassa. Toivommekin tämän tavoiteohjelman toimivan tulevaisuudessa avoimena tiedonlähteenä ja ohjenuorana niin kasvattajille kuin harrastajillekin. Hollanninpaimenkoira on maatilan yleiskoirana toiminut arvostettu ja luotettu kumppani, jonka tulisi tänäkin päivänä kyetä tekemään sitä työtä, jota varten se on luotu. Nämä rodun ominaisuudet ovat myös osoittautuneet erittäin käyttökelpoisiksi myös nykypäivän koiraurheilumuodoissa.

2 RODUN TAUSTA

Hollanninpaimenkoirat olivat alkujaan hollantilaisten lammasfarmareiden väsymättömiä apulaisia, jotka toimivat karjaa paimentavina ja vartioivina koirina. Hollanninpaimenkoirat katosivat melkein sukupuuttoon 1800-luvun lopulla, jolloin Hollannissa heräsi kiinnostus kotimaiseen rotuun. Rotumääritelmä rakennettiin tunnettujen koirien perusteella, ja sitä muokattiin vuosien varrella useaan otteeseen kuvaamaan paremmin monimuotoista rotua. Muutokset olivat kuitenkin useimmiten vain tarkennuksia koiran tyyppiin, joskin myös koirien kokomääritelmää nostettiin vuosien saatossa vastaamaan paremmin virkavallan toivomuksia vankemmista ja isokokoisemmista koirista.

Hollanninpaimenkoiran työnkuva on ollut alun perin juuri lammaslaumojen kuljettaminen tiloilta nummille ja niiden vartioiminen päivän aikana. Hollanninpaimenkoira on ns. rajaa vartioiva koira, jonka työskentelytapana on ollut lampaiden pitäminen teiden ja maastonmuotojen rajaaman alueen sisäpuolella. Hollanninpaimenkoira ei siis omaa kovin suurta pyrkimystä kiertää lammaslaumaa monen muun paimenkoiran tavoin. Hollanninpaimenkoiria on muutoinkin käytetty talon tarpeisiin vetämään kevyitä kuormia ja vartioimaan talon pihapiiriä. Hollanninpaimenkoiran tuli olla vähään tyytyväinen, aulis työntekijä, jonka ei suotu olevan liian ystävällinen vaan mieluummin pidättäytyvä muiden kuin tuttujen seurassa. Koiran tuli olla keskikokoinen, ei liian kevyt tai vankka, vaan sopusuhtainen koira, kestävä ja monipuoliseen työhön sopiva rakenteeltaan ja säänkestävä turkiltaan. Rotu itsessään on säilynyt ulkonäöllisesti hyvin muuttumattomana vuosisatojen kuluessa, mikä voidaan todeta yli sata vuotta vanhoista kuvista. Nämä koirat menestyisivät ulkonäkönsä puolesta mainiosti myös tämän päivän rotukehässä.

Tänä päivänä karjankasvatus on modernisoitunut maatalouden tehostumisen myötä, ja samoin on käynyt hollanninpaimenkoirien työnkuvalla. Maailmansotien jälkeen ihmisten vaurastuminen toi koirille täysin uuden aseman; niitä voitiin pitää lemmikkeinä, ilman jatkuvaa työtaakkaa. Tämä muokkasi monen muun rodun ohella myös hollanninpaimenkoiran kasvatustoimintaa.

Monet koirista kasvatettiin koti- ja näyttelykoiriksi, jolloin koirien työkyvyllä sen alkuperäisiin tehtäviin ei nähty enää niinkään suurta painoarvoa. Koska rodun kanta myös kotimaassaan on aina ollut hyvin suppea, näitä koiria on käytetty jalostukseen ilman erottelua työ- tai näyttelylinjaisiin koiriin. Valitettavasti kaikkia hollanninpaimenkoiria ei kuitenkaan aina merkitty rekistereihin niiden ulkonäöllistenpuutteidenvuoksi. Hollanninpaimenkoiria, varsinkin lyhytkarvaisessa muunnoksessa, löytyy edelleen runsaasti käyttökoirina ilman FCI rekisteröintiä, ja osittain belgianpaimenkoiriin sekoittuneina. Monia puhdasrotuisiakin hollanninpaimenkoiria toimii edelleen työkoirina niin poliisilla, rajavartiolaitoksella kuin yksityisissä vartioimistehtävissäkin, mutta suurin osa koirista on kuitenkin yksityisten ihmisten harrastuskoirina kansallisissa palveluskoirakokeissamme, tottelevaisuudessa, agilitysissä ja näyttelykoirina.

2.1 RODUN HISTORIA HOLLANNISSA

1800-1900-lukujen vaihteessa eri rotuja risteytettiin paljonkin keskenään. Kaikkien mannermaisten paimenkoirien kantamuotona mainitaan brabantinpaimenkoira. Siitä ovat kehittyneet niin belgian- kuin saksanpaimenkoiratkin, kuten myös hollanninpaimenkoirat, bouvierit ja pyreneittenpaimenkoirat. Rotumääritelmiä alettiin vasta kirjoittaa ja eri maissa alettiin etsiä erilaisia omia koirarotuja. Jalostus oli pääosin käyttöominaisuuksiin perustuvaa. Tällöin pyrittiin luomaan rodun tyyppiä ja hakemaan siihen haluttuja ominaisuuksia toisista roduista. Hollannissa paikallisesta paimenkoirasta puhuttiin aluksi 'kotimaisena paimenkoirana'. Vaikka jalostus ei alussa ollutkaan ulkonäköpainotteista, esitettiin huhtikuussa 1874 ensimmäinen koira näyttelyssä Amsterdamissa. Vuonna 1875 kirjoitettiin ensimmäinen rotumääritelmä ja 1878 näyttelyssä puhuttiin ensi kertaa hollanninpaimenkoirasta. Nederlandse Herdershonden Club, oma rotuyhdistys, perustettiin 1898,

huolehtimaan rodun säilymisestä. Vuoteen 1910 mennessä on dokumentoitu koiria sekä NHSB-rekisterissä että näyttelyluetteloissa ja näyttelyistä kertovissa lehtiartikkeleissa seuraavat määrät: lyhytkarvoja 374 (joista 74 NHSB-rekisteröityjä), karkeakarvoja 102 (35) ja pitkäkarvoja 33 (10). Ensimmäiset kasvattajapäivät järjestettiin Hollannissa vuonna 1939. Ensimmäiset muotovaliot saatiin 1800-1900-lukujen taitteessa: 1899 syntynyt lyhytkarvauros Sheep ja 1895 syntynyt karkeakarvanarttu Sophie. Pitkäkarvat ovat kautta historian olleet harvinaisin karvanmuunnos Hollannissa, ja ensimmäinen valiopitkäkarva oli 1958 syntynyt narttu Trees. Ensimmäinen pelastuskoirasertifikaatin saavuttanut hollanninpaimenkoira oli karkeakarvainen Astah. Poliisikoirasertifikaatin (PH) saavutti samoin ensimmäisenä karkkari, nimeltään Cedar.

Jalostustyön edetessä rotumääritelmää tarkistettiin useaan kertaan. Vuonna 1906 rotumerkkejä muutettaessa urosten minimikorkeudeksi mainittiin 53 cm ja narttujen 50 cm. Karvamuunnoksia oli kolme; lyhyt, pitkä ja karkea. Tätä aikaisemmin oli puhuttu kuudesta karvamuunnoksesta. Erittäin harvalukuisiksi käyneet 'välikarvamuunnokset' yhdistettiin kukin sitä lähimpään muunnokseen eli puolipitkäkarvainen lyhytkarvoihin, pystyturkkinen (kuten keeshond) pitkiäkarvaisiin ja harjaskarvainen karkeakarvaisiin. Tällöin isolla osalla koiria oli valkoinen rintamerkki, valkeat sukat ja suupielet. 1914 brindlestä väristä tehtiin rodun tavamerkki, ja valkoisista merkeistä alettiin pyrkiä eroon. Turkin väri siis rajattiin lyhytkarvaisilla kulta- ja hopeajuovikkaiksi, pitkäkarvaisilla näiden lisäksi kastanjanruskeaksi ja karkeakarvaisille juovikkaiden lisäksi pippuri&suola -värisiksi tai siniharmaiksi. Näin tehtäessä moni hyvä paimenkoira suljettiin pois jalostuksesta, mistä oli suurta haittaa koko rodulle. Vuoden 1935 rotumääritelmässä koirien koko on suurempi kuin aikaisemmin: urokset 58-63 cm ja nartut 55-62 cm. Pitkäkarvoille kuitenkin sallittiin minimikorkeudeksi uroksille 55 cm ja nartuille 53 cm. Vuoden 1960 rotumääritelmässä päästiin nykyisiin mittoihin eli urokset 57-62 cm ja nartut 55-60 cm, koskien myös pitkäkarvoja.

Rotukirja oli avoin vuoteen 1954 saakka. Mikä tahansa koira, joka sai kahdelta eri tuomarilta laatumaininnan erittäin hyvä, voitiin ottaa rotuun. Vuoteen 1971 saakka oli mahdollista ottaa tuntemattomien vanhempien jälkeläisiä rotuun VR-rekisteriin, josta kolmas jälkeläispolvi voitiin jalostustarkastaa ja ottaa rotuun G-0-koiraksi. VR-rekisteriin otettu koira rekisteröitiin "register 0"-liitteellä. Seuraava polvi oli "register 1", sitten tuli "register 2", josta jalostustarkastuksen kautta koira voitiin siirtää NHSB-G-0 -koiraksi. G-0 -koirien jälkeläiset olivat G-1 -koiria ja sitä seuraava polvi G-2 -koiria, joihin jälkeläiset sitten olivat jo ilman liitettä.

Lyhytkarva on kautta aikojen ollut rodun kotimaassa suosituin karvamuunnos. Karkeakarva on kotimaassaan pitkään ollut toiseksi suosituin muunnos, ja se on kenties muuttunut tyyppiltään kaikkein vähiten vuosien saatossa. Pitkäkarva on näihin päiviin saakka ollut vähiten tunnettu muunnos Hollannissa. Sukupuuttoon kuoleminenkin on ollut miltei täydellinen kahteen kertaan. Vasta 2000-luvulla pitkäkarvojen suosio on noussut karkeakarvojen rinnalle ja joinakin rekisteröintivuosina jopa ohi.

Sota-aika oli pullonkaula-aikaa koiranjalostuksessa eikä siltä ajalta ole säilynyt täydellisiä tietoja rekisteröinneistäkään. Seuraavassa rekisteröintimääriä Hollannista. Tässä listataan ainoastaan NHSB-rekisteröidyt koirat. Koska tilastot on poimittu kirjan eri osista, vuosijako on valitettavasti vaihteleva. Rekisteröinnit vuodesta 1997 eteenpäin löytyy luvusta 4.1.4 Jalostuskäyttöalueen koirakanta.

Rekisteröinnit Hollannissa

	1920-37	1944-52	1953-60	1961-68	1970-79	1980-89	1990-99
pk	-	16		57	275	487	981
lk	393	342	192	332	1581	1575	1571
kk	340	342	363	357	927	733	636

Lähde: Allemaal Hollanders

Viime vuosisadan vaihteeseen tultaessa hollantilaisten arvio koiristaan oli, että lyhytkarvoja on noin 2000, pitkäkarvoja 1000 ja karkeakarvoja 750. Tämän kirjoituksen lähteenä käytetty kirja ”Dutch Beeds” (Raad van Beheer, Alankomaitten kennelliitto, 2002) kertoo, että hollanninpaimenkoiria on kotimaan lisäksi Saksassa, Ranskassa, Unkarissa, Sveitsissä, Tanskassa, Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa. Sitten listaan voidaan liittää ainakin Eesti, Italia, Itävalta, Liechtenstein, Tsekinmaa, Luxembourg, Belgia, Puola, Filippiinit ja USA. USA:ssa koirat kuitenkin ovat pääosin niin kutsuttuja KNPV-linjaisia koiria, jotka eivät ole FCI:n tunnustamassa rekisterissä. Näistä koirista tarkemmin lyhytkarvojen historiaosuudessa.

2.1.1 Pitkäkarvaisen muunnoksen historia

Pitkäkarvainen on aivan viime vuosiin saakka ollut Hollannissa harvinaisin muunnos, aika-ajoin jopa käytännöllisesti katsoen sukupuuttoon kuollut. Ensimmäiset säilyneet tiedot rekisteröinnistä löytyvät vuodelta 1888. Aikavälillä 1888 -1940 (52 vuotta) löytyy vain 87 rekisteröityä koira, joista suurin osa rotuunotettuja koiria. Osin pitkäkarvoja syntyi lyhytkarvapentueisiin – nämä koirat kuitenkin lienevät olleet puolipitkäkarvaisia.

Vuosien 1929-1939 välillä ei rekisteröity ainuttakaan pentuetta. Tämä kuitenkin todistaa vain, että pentueita ei viety kantakirjaan, eivätkä lyhytkarvavanhemmista syntyneet pitkäkarvat myöskään näy tilastoissa. Aikavälillä 1940-45 rekisteröitiin yksi pitkäkarvapentue. Toisen Maailmansodan jälkeen eläinlääkäri W. v.d. Akker pelasti rodun keräämällä rotutyypillisiä koiria maaseudulta ja aloittamalla niillä jalostustyön uudelleen. Hän käytti tiukkaa sisäsiitosta (isä-tytär / poika-äiti / velisisko) rotutyypin uudelleen vakiinnuttamiseen.

Geenipohjan laajentamiseksi pitkäkarvojen jalostukseen käytettiin 1960-luvulla lyhytkarvoja, urosta Albert v.h. Kootwijkse Zand 1966 ja narttua Petra v.d. Zuidloorn 1968, molempia yhden pentueen verran. Kaikki jälkeläiset rekisteröitiin ilmiasta riippumatta pitkäkarvoiksi, eikä niitä ole käytetty jalostukseen lyhytkarvojen puolella Hollannissa lainkaan. 2000-luvulla tehdyt lyhyt-pitkä –risteytys ja niiden seuraavassa polvessa olevat lyhytkarvat on rekisteröity ilmiastun mukaan. Suomessa 2002 tehdyn lyhyt x pitkä –risteytyksen koiria on Suomessa käytetty molempiin karvamuunnoksiin. Ensimmäisen polven (lyhyt x pitkä) koirat saavat Hollannissa ja Suomessa (muissa maissa ei risteytyksiä toistaiseksi ole tehty) rekisteripapereihinsa liitteen eli bijlagen G-0, toisessa polvessa G-1 ja kolmannessa G-2, minkä jälkeen ei rekisterinumerossa enää ole tätä nk. liitettä. Kannan pienuuden vuoksi kaikkien tämän päivän pitkäkarvojen takaa voidaan löytää joko toinen tai molemmat em. lyhytkarvat, ja useitten pentueitten kohdalla moneenkin kertaan.

Oma lukunsa, vähintään yhtä kiistelty kuin lyhytkarvojen käyttäminen, on belgianpaimenkoira tervuerenin käyttäminen pitkäkarvoihin vuonna 1984, jolloin tehtiin kaksi pentuetta. Niissä ensimmäinen polvi (tervueren x pitkäkarvainen hollanninpaimenkoira) rekisteröitiin VR-rekisteriin liitteellä F-1, sitten tuli F-2 ja F-3 ja vasta F-4 – polven koiria alettiin jalostustarkastaa ja siirtää NHSB-rekisteriin G-0 liitteellä, jonka jälkeen tarvitaan vielä G-1 ja G-2 –polvet ennen puhtaaseen NHSB-rekisteriin pääsyä. Jalostustarkastuksia on järjestetty Hollannissa neljä ja Suomessa yksi. Kaikki Hollannissa tarkastetut koirat eivät ole saaneet siirtoa NHSB-rekisteriin, mutta kaikki Suomessa tarkastetut koirat hyväksyttiin. Kuitenkaan näiden koirien kohdalla ei tehty mitään merkintää rekisteröintiin, koska Suomen Kennelliitto ei ole rekisteröinyt ensimmäisiä pentueita liitemerkinnällä. Ensimmäinen pentue ilman bijlagea näistä nk. F-linjaisista koirista syntyi vuonna 2001 Hollannissa.

Hollannissa käytetään jalostuksessa valittavan paljon ”muotiuroksia” eli uros, jolla on komea liuta näyttelytitteleitä saattaa 2-3 vuodessa astua kymmenen narttua – eli miltei yhden vuoden kaikkien pentueitten verran. Suomessa voimme olla ylpeitä kasvatustyömme monitahoisuudesta, viime vuosina ovat useammatkin Hollannin jalostustoimikunnan jäsenet maininneet keskusteluissaan, että heidän pitkäkarvakasvattajiensa pitää muutaman vuoden kuluessa ehdottomasti suunnata

astutusmatkoille Suomeen, koska siellä on pisimmälle ”eriytynyt” kanta Hollannin koiriin verrattuna. Valitettavaa, että hollantilaiset kasvattajat eivät heidän jalostustoimikuntansa ulkomaisiin koiriin kiinnittämistä huomiosta huolimatta ole kiinnostuneita käyttämään ulkomaisia uroksia jalostuksessa – tähän mennessä Hollannissa on käytetty yhtä urosta Sveitsistä, yhtä Ranskasta ja yhtä Ruotsista.

Jo 1960-luvun lopulla pitkäkarvapentueita syntyi Hollannissa enemmän kuin yksi vuodessa, mutta vasta vuonna 1987 saavutettiin kymmenen pentueen maaginen raja ensimmäisen kerran. Rekisteröintien tähänastisena huippuvuonna 1992 Hollannissa rekisteröitiin 19 pentuetta ja 131 koiraa. 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alussa rekisteröinnit tuntuvat Hollannissa vakiintuneen n. 70 yksilöön ja n. 12 pentueeseen per vuosi. Suomen ohella muita maita, joissa pitkäkarvoja kasvatetaan ovat Ranska, Saksa, Sveitsi, Itävalta, Unkari, Tanska, Ruotsi, Norja, Filippiinit ja USA.

2.1.2 Lyhytkarvaisen muunnoksen historia

Vanhimmat NHSB-rekisteröidyt lyhytkarvat löytyvät vuodelta 1896, ja niiden väriksi ilmoitetaan brindle. 1900-luvun taitteessa lyhytkarvat olivat selkeästi työkoiria ja monenlaisten ominaisuuksiensa takia niitä alettiin käyttää yhä enemmän ja enemmän poliisi-, suojelu- ja sotakoirina. Siksi olisi mieluusti haluttu koiria joilla olisi reilumpi säkäkorkeus, joten kokeiltiin risteytyksiä saksanpaimenkoiran kanssa. Pyrittiin vain luomaan isompia ja rotevampia koiria ilman että olisi ajateltu rodunomaisen luonteen säilyttämistä. 1910-luvulta tunnetaan neljä pentuetta yhdistelmästä lyhytkarvainen hollantilainen x saksanpaimenkoira. Luultiin, että näin saataisiin koirille lisää massaa. Seuraavina vuosina saatiin katsella pitkiä selkiä, suuria korvia ja pitkiä häntiä, jotka tulivat saksanpaimenkoirilta. Rotutyypin palauttamiseen takaisin aitoon lyhytkarvaan vaadittiin vuosikymmenten jalostustyö.

1920-37 kerrotaan syntyneen 85 pentuetta, joissa oli yhteensä 393 pentua. Jalostukseen käytettyjä uroksia oli 31 ja narttuja 50. Kasvattajia kyseisellä aikavälillä oli 38. Lyhytkarvavanhemmista syntyi toisinaan myös pitkäkarvaisia pentuja, mutta näitä ei tiedetä käytetyn jalostukseen pitkäkarvojen kanssa. Aikavälillä 1940-45 syntyi 29 lyhytkarvapentuetta.

Ensimmäisen Maailmansodan jälkeen saksanpaimenkoiran jalostuksessa tehtyjen muutosten jälkeen rotua ei katsottu enää soveliaaksi parantamaan hollanninpaimenkoirien kantaa, mutta koirien vähäinen määrä pakotti kasvattajat hakemaan uutta verta koiriensa jalostukseen. Lyhytkarvoihin kokeiltiin käyttää belgianpaimenkoirista sekä malinoista että tervuerenia.

1970-luvulla jalostusurosten käyttökriteeriksi nousi näyttelytittelleiden ohi tervelonkkaisuus. Kaikki kasvattajat halusivat käyttää vain A-lonkkaisia koiria, mikä kavensi jalostusmateriaalia huomattavasti. 1990-luvulla käyttökoiriin suuntautuneet lyhytkarvakasvattajat perustivat oman kasvattaja-yhdistyksensä. Käyttöominaisuuksien ihannoinnissa on jopa menty niin pitkälle, että jalostukseen on käytetty KNPV-linjaisia uroksia, mutta pentue on rekisteröity puhtaan lyhytkarvan nimiin.

2000-luvulla lyhytkarvojen jalostustyössä eniten mieliä kuohuttava asia on nämä nk 'hollanninmalit'. Niitä kasvatetaan käyttökoirapuolelle, pääosin poliisikoiriksi. Ne ovat KNPV-linjaisia koiria, jotka eivät ole FCI:n tunnustamassa rekisterissä. Näiden koirien risteyttämistä puhtaiden hollanninpaimenkoirien kanssa ei Hollannissa katsota hyvällä. Niiden kasvattajat eivät puhukaan koiristaan hollanninpaimenkoirina, mutta joissakin maissa (erityisesti USA:ssa ja Ranskassa) näiden pääosin belgianpaimenkoira malinoisin kanssa risteytettyjen koirien jalostuskäyttö puhtaiden lyhytkarvojen sekaan on yleistä.

Lyhytkarvojen vuosirekisteröinnit Hollannissa ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana vaihdelleet välillä 121-194. Suomen ohella muita maita, joissa lyhytkarvoja kasvatetaan ovat Belgia, Ranska, Saksa, Sveitsi, Itävalta, Italia, Unkari, Tsekinmaa, Ruotsi ja Norja.

2.1.3 Karkeakarvaisen muunnoksen historia

Ensimmäinen kirjallinen maininta karkeakarvoista löytyy vuodelta 1905. Vuosien 1920-37 aikana syntyi 63 pentuetta, joissa oli yhteensä 340 pentua. Jalostukseen käytettyjä uroksia oli 23 ja narttuja 30. Kasvattajia oli 30. Aikavälillä 1940-45 syntyi 35 karkeakarvapentuetta. Koirakannan suppeuden vuoksi kaivattiin uutta verta ja 1959 on käytetty belgianpaimenkoira lakenoisia rodun geenipohjan laajentamiseen. Kyseessä oli uros Albart, ja pentueesta yhtä on käytetty edelleen jalostukseen, ja se löytyy useimpien Suomen koirien takaa. Bouvier-kasvattajien nettisivuilla kerrotaan myös bouvierien käyttämisestä karkeakarvoihin, mutta rekisteröinneissä sellaisesta ei ole näyttöä. Joskin ainoastaan karkeakarvaisilla esiintyvä silmänsairaus glaucoma voi olla todisteena bouvierien käytöstä, koska niillä esiintyy glaucomaa.

Tänä päivänä kaikista karvanmuunnoksista Hollannissa on kasvattajia vähiten karkeakarvaisissa. Vaikka NHC:n jalostustoimikunnalla ei olekaan virallista kantaa rotu- tai muunnosristeytysten tekemiseen, on hollantilaisia kasvattajia, jotka pohtivat mistä karkeakarvoihin voitaisiin hakea uutta verta. Keskusteluissa on mainittu mm. bouvier, picardienpaimenkoira ja belgianpaimenkoira lakenois.

Karkeakarvojen vuosirekisteröinnit Hollannissa ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana vaihdelleet välillä 24-55. Tehollinen populaatio on valitettavasti pienentynyt tuntuvasti, koska Hollannissa näyttää olevan tapana käyttää samoja koiria useita kertoja jalostukseen. Takavuosina ei ollut mitenkään tavatonta, että samalla uroksella oli jälkeläisiä yli kymmenenkin pentuetta. Esimerkiksi vuosina 1999-2005 Hollannissa syntyi 332 pentua, 65 pentuetta, joilla oli 36 eri isää ja 46 eri emää. Viiden eniten käytetyn uroksen jälkeläisten määrä on yhteensä 102 kpl (30,7%) Kymmenen eniten käytetyn uroksen jälkeläisiä on 176 kpl (53%). Vastaavat luvut nartuilla ovat 80 kpl (24,1%) ja 140 kpl (42,2%). Jalostusmateriaalin kapeus ilmenee vielä selkeämmin, kun lasketaan em. pentueiden isoisien määrä. Maksimi on 130, mutta näillä pentueilla on kuitenkin ainoastaan 38 isoisää. Suomen ohella muita maita, joissa karkeakarvoja kasvatetaan ovat Sveitsi, Puola ja Ruotsi.

2.2 Rodun historia Suomessa

Suomeen ensimmäinen hollanninpaimenkoira tuotiin vuonna 1989. Kyseessä oli pitkäkarvainen urospentu nimeltään Conan, joka saapui Minanthe's –kenneliin. Koska Hollannista pennun rekisteripaperit saa aikaisintaan pennun ollessa n. 6 kk iässä, tämä koira on rekisteröity Suomeen vuoden 1990 puolella. Ensimmäinen Suomeen muuttanut karkeakarvainen oli narttu Dwarrel Afke v.'t Lookerland, joka tuotiin vuonna 1990 astutettuna Stemma's –kenneliin. Maamme ensimmäinen lyhytkarva saapui vuonna 1991 Stemma's –kenneliin; narttu nimeltään Tineke v.d. 's-Gravenschans. Kaikkien karvamuunnosten ensimmäiset pentueet ovat syntyneet Stemma's –kennelissä.

Hollanninpaimenkoira on kenties alussa maassamme mielletty mainioksi perhekoiraksi ja seurakoiraksi, mutta se on myös oivallinen harrastuskoira, onhan se täällä palveluskoiriin lukeutuva rotu. Suomessa hollanninpaimenkoirilta löytyy palveluskoirakokeista näyttöä hausta, jäljeltä ja viestiltä sekä raunioilta. Ensimmäinen käyttövalio hollanninpaimenkoira tittelöity hausta 2005. Muutama koira on selvittänyt myös vesipelastuskokeen. Agilityssakin on jo oma koiranomistajajoukkonsa, joka on huomannut rodunomaisen ketteryuden, nopeuden ja aktiivisuuden. Maailman ensimmäiset agilityvaliot joka karvamuunnoksesta löytyvät Suomesta.

Toko-puolellekin riittää innokkaita tuloksen tekijöitä. Myös valjakkohiihdossa on muutamia osallistujia. Rodun alkuperän mukaisesti pari koira harrastaa isäntäväen työn helpotukseksi karjanajoa. Yksi koira toimii sokean opaskoirana. Näyttelypuolella käyntejä kertyy enemmän kuin rodun kotimaassa.

Suomen Muotovalion arvoon hollanninpaimenkoirilta vaaditaan hyväksytysti suoritettu luonnetesti tai koulutustunnus 1-luokassa palvelus- tai pelastuskoira(IPOR)kokeesta.

Kiinnostus hollanninpaimenkoiria kohtaan on koko ajan kasvanut. Vuoden 2005 loppuun mennessä hollantilaisia on rekisteröity Suomessa 762 yksilöä. Tosin rekisteröintimäärä ei ole todellinen luku täällä elävistä hollanninpaimenkoirista, sillä kasvatustoiminnan myötä on Suomestakin jo viety muutamia yksilöitä ulkomaille mm. Hollantiin, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan, Eestiin, Saksaan, Ranskaan, Sveitsiin ja Unkariin. Lisäksi monia koira on poistunut jo koirien taivaaseen. Vuoden 2005 loppuun mennessä Suomessa on pentueita ollut 11 lyhytkarvakasvattajalla yhteensä 34 pentuetta, 6 karkeakarvakasvattajalla 20 pentuetta ja 16 pitkäkarvakasvattajalla 49 pentuetta. Yhteensä kasvattajia on ollut 29.

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Hollanninpaimenkoirat ry on perustettu Jokioisilla 1991 Titta Saarikkomäen toimesta ja perustamisasiakirjan ovat allekirjoittaneet Titta Saarikkomäki, Pirkko Kivikari ja Hannu Viitanen. Yhdistys on merkitty yhdistysrekisteriin vuonna 1994. Yhdistys sai rotua harrastavan yhdistyksen oikeudet vuonna 2004. Yhdistys on jäsenenä Suomen Kennelliitossa ja Suomen Palveluskoiraliitossa. Yhdistyksen kotipaikkana on Jokioinen ja toiminta-alueena koko Suomi. Yhdistyksemme tehtävänä on toimia hollanninpaimenkoirien ja hollanninpaimenkoirakasvattajien sekä omistajien yhdyssiteenä ja etujen vaalijana, sekä lisätä rotumme tunnettavuutta. Lisäksi tavoitteena on edistää rodun tervehpohjaista jalostamista.

Yhdistyksen jäsenmäärä on kehittynyt likimain samassa tahdissa koiramäärään nähden. Vuosittaiset nousut ja notkahdukset jäsenmäärässä ovat kuitenkin tasoittuneet muutaman vuoden viiveellä, ja jäsenmäärä on keskiarvoisesti ollut nousussa koko yhdistyksen olemassaolon ajan.

Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n jäsenmäärän kehitys vuosina 1993-2005

vuosi	jäseniä yhteensä	varsinaisia	perhe-	juniori-	muutos ed. vuoteen
1993	40	28	8	4	-
1994	65	51	11	3	+25
1995	86	67	14	5	+21
1996	68	52	13	3	-18
1997	96	79	15	2	+28
1998	109	94	9	6	+13
1999	85	78	4	3	-24
2000	tiedot puuttuvat				
2001	157	147	8	2	
2002	174	165	7	2	+17
2003	160	146	11	3	-14
2004	187	170	11	6	+24
2005	162	149	10	3	-25

Lähde: Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n vuosikertomukset

3.1 Hallitus

Rotuyhdistyksen hallitukseen kuuluu syyskokouksessa valitut puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kuusi muuta jäsentä. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on kalenterivuosi. Hallituksen muiden jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Jos hallituksen jäsen joutuu eroamaan kesken toimintakauttaan, ylimääräinen yleiskokous valitsee hänen tilalleen uuden jäljellä olevaksi toimintakaudeksi.

Hallituksen tehtävänä on:

- panna täytäntöön yhdistyksen kokousten päätökset
- valvoa yhdistyksen ja sen jäsenten toimintaa
- ratkaista yhdistykseen pyrkivien uusien jäsenten jäsenyyshakemukset
- pitää jäsenluetteloa
- hoitaa yhdistyksen taloutta
- kutsua koolle yhdistyksen kokoukset, sekä valmistaa, laatia ja esittää yhdistyksen varsinaisille kokouksille sekä ylimääräisille kokouksille käsiteltävät asiat
- toimittaa tarpeelliset tiedot jäsenille
- ryhtyä kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joita yhdistyksen etu vaatii
- hoitaa muut esille tulevat asiat

3.2 Jalostustoimikunta

Yhdistyksen vaalikokous valitsee jalostustoimikuntaan määrääjäksi kahdeksi vuodeksi kerrallaan puheenjohtajan ja jalostusneuvojat. Jalostustoimikunnassa tulee olla vähintään neljä (4) jäsentä, joiden tulee kaikkien olla Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n jäseniä. Jalostustoimikunta tekee päätöksensä kollegiaalisesti ja on päätösvaltainen kun puolet jäsenistä puheenjohtajan johdolla on läsnä.

Jalostustoimikunta toimii yhdistyksen hallituksen alaisuudessa, ottaen toimintaohjeita vastaan yhdistyksen hallitukselta ja yhdistyksen yleiskokouksesta. Jalostustoimikunta nauttii jäsenistönsä ja hallituksen luottamusta. Tämä perustuu siihen, että toimikunnan jäsenet

- ovat kiinnostuneita rodun jalostuksesta
- heillä on käytännössä näyttöä siitä, että tuntevat rodun ja heillä on kyky ryhmätyöskentelyyn
- heillä on kyky käsitellä asioita luottamuksellisesti (vaitiolovelvollisuus)
- heillä on tarpeeksi objektiivisuutta
- he ovat saaneet tarpeellisen koulutuksen
- he ovat Suomen Kennelliiton ja Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n jäseniä
- he pystyvät tarvittaessa käyttämään ulkopuolista asiantuntija-apua

Jalostustoimikunnan tehtävät:

1. Jalostusneuvonta
Neuvontatyön on perustuttava rotumääritelmään ja siinä rodun kehittämistä ilmaistuun henkeen. Toteutuksessa on otettava huomioon Suomessa vallitseva tilanne ja odotettavissa oleva kehitys. Jalostustoimikunta kokoontuu tarpeen mukaan.
2. Terveystietojen ylläpito.
3. Koirienjalostustarkastukset(erikoisnäyttely)sekäjälkeläistarkastukset(jalostustoimikunnan vierailut pentujen luona).
4. Astutus- ja pentueen hoitoneuvonta sekä kasvattajien muu koulutus ja informointi.
5. Jalostustarkastajien ja ulkomuototuomareiden koulutus yhteistyössä rotujärjestöjen kanssa.
6. Käsiteltyjen yhdistelmien tiedottaminen jalostustoimikunnan alaisuudessa toimivalle pentuvälitykselle, yhdistyksen www-sivuille ja yhdistyksen lehteen. Mikäli yhdistelmässä on puutteita, tulee puutteet mainita.
7. Tekee vuosittain toimintasuunnitelman yhdistyksen syyskokoukselle ja toimintakertomuksen kerhon kevätkokoukselle.

3.2.1 Pentuvälitys

Pentuvälitys koostuu pentuvälityksen vastaavasta, jonka hallitus valitsee vuodeksi kerrallaan, sekä yhdistyksen kotisivuilla toimivasta pentulistasta. Yhdistyksen pentuvälitykseen pääsevät (v.2006) kaikki ne yhdistelmät, jotka on ilmoitettu ja käsitelty jalostustoimikunnassa. Pentuvälityksen toimintaa valvoo jalostustoimikunta, joka tarvittaessa myös avustaa pentuvälitystä.

Pentuvälitys jakaa tietoa rodusta, yksittäisten koirien virallisista tuloksista ja yhdistyksen pentulistalla olevista pentueista sekä rotujärjestöstä. Tavoitteena on, että hollanninpaimenkoiran ostajat saavat puolueettomasti kaiken saatavilla olevan tiedon ostopäätöksensä pohjaksi. Jalostustoimikunta ylläpitää ajan tasalla olevaa pentulistaa, joka julkaistaan yhdistyksen kotisivuilla.

3.3 Muut toimikunnat ja toimihenkilöt

3.3.1 Näyttelytoimikunta

Näyttelytoimikunta muodostetaan vuosittain yhdistyksen sääntömääräisen syyskokouksen päätöksellä. Toimikunta vastaa kaikista erikoisnäyttelyiden järjestelyistä. Näyttelytoimikunta koostuu puheenjohtajasta sekä hänen avukseen valituista jäsenistä. Toimikunta valitsee erikoisnäyttelylle tuomarin, etsii näyttelylle järjestämipaikkakunnan ja huolehtii erikoisnäyttelyn anomisesta. Näyttelyn taloudellisesta arviosta ja lopullisesta tuloslaskelmasta toimikunta tekee yhteenvedon hallitukselle.

3.3.2 JTO-toimikunta

Jalostuksen tavoiteohjelma -toimikunta vastaa hollanninpaimenkoirien jalostuksen tavoiteohjelman kokoon saattamisesta Suomen kennelliiton vaatimusten mukaisesti. Toimikunta valitaan yhdistyksen sääntömääräisessä kokouksessa. Toimikunta koostuu puheenjohtajasta ja hänen avukseen valituista jäsenistä. Toimikunnan kokoonpanon tulisi edustaa mahdollisimman laajasti rodun kaikkia karvamuunnoksia, sekä harrastajia ja kasvattajia.

3.3.3 Toimihenkilöt

Muina toimihenkilöinä yhdistyksessä toimivat jäsensihteeri, rahastonhoitaja, päätoimittaja, pentuvälittäjä, tiedottaja, agilityvastaava ja koulutusvastaava (pk&toko).

a) Jäsensihteeri

Jäsensihteerin tehtävä on ylläpitää yhdistyksen jäsenrekisteriä. Hän toimittaa johtokunnalle tiedot uusista hyväksyttävistä ja erotettavista jäsenistä sekä päivittää osoitetiedot ja muut tiedot jäsenrekisteriin.

b) Rahastonhoitaja

Rahastonhoitajan tehtävä on hoitaa yhdistyksen taloutta. Hän toimittaa johtokunnalle tiedot taloudellisesta tilanteesta sekä hyväksyyttää maksettavat laskut. Rahastonhoitaja tekee yhdessä johtokunnan kanssa esityksen yleiskokoukselle tulevista budjeteista sekä esittelee aikaisemmat tulokset.

c) Päätoimittaja

Päätoimittaja vastaa Holsku-lehden toimittamisesta ja lehden aineistosta.

d) Pentuvälittäjä

Pentuvälittäjä toimii puolueettomana välittäjänä jalostustoimikunnan käsittelemille pentueille. Hän jakaa rotutietoa niin pennun ostoa harkitseville kuin jo ostopäätöksensä tehneille.

e) Tiedottaja

Tiedottaja vastaa yhdistyksen toiminnan tiedottamisesta jäsenistölle lehden, jäsenkirjeen ja kotisivujen avulla. Tiedottaja kerää tietoa ja ylläpitää ajanmukaista toimintakalenteria tietoineen.

f) Agilityvastaava

Agilityvastaava ylläpitää ja edistää hollanninpaimenkoirien agilityharrastusta antamalla tietoa ja pitämällä yllä tulosrekisteriä hollanninpaimenkoirien agilityharrastuksesta. Agilityvastaava auttaa koulutuspäivien ja tapahtumien järjestelyistä yhdistyksen osalta.

g) Koulutusvastaava: palveluskoirakokeet ja tottelevaisuuskokeet

Koulutusvastaava ylläpitää ja edistää hollanninpaimenkoirien palveluskoira ja tottelevaisuus harrastusta antamalla tietoa ja pitämällä yllä tulosrekisteriä hollanninpaimenkoirien palveluskoira ja tottelevaisuus harrastuksesta. Koulutusvastaava auttaa koulutuspäivien ja tapahtumien järjestelyistä yhdistyksen osalta.

4 NYKYTILANNE

4.1 Populaation koko ja rakenne

Suomessa hollanninpaimenkoira on rekisteröity vuosien 1990 ja 2005 välisenä aikana kaikkiaan 762 yksilöä. Näistä karkeakarvaisia on 140, lyhytkarvaisia 279 ja pitkäkarvaisia 343 yksilöä. Rodun suosiosta huolimatta sukusiitosaste on onnistuttu pitämään kohtalaisen matalalla. Tehollisen populaation koko on heitellyt voimakkaasti viiden viimeisen vuoden aikana. Tämä johtunee suurimmalta osin siitä, että vuosittain joka karvamuunnoksessa syntyy vain muutamia pentueita. Uroksia on käytetty melko tasapuolisesti, mutta joidenkin pentueiden uroksia on käytetty kantaan nähden toivottavaa enemmän. Tämän vuoksi ko. urosten jalostuskäyttöä toisessa sukupolvessa (isoisä) on myös syytä tarkkailla. Nartuissa yksittäisten narttujen pentuemäärä on voinut kohota yli toivottujen rajojen, mutta tämä ei ole lisännyt kyseisten pentujen käyttöä kokonaisuudessaan koirakannassa.

Rekisteröinnit Suomessa.

Sulkuihin on merkitty tuontikoirien lukumäärä kunakin vuonna.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
pk	1 (1)	1 (1)	-	3 (3)	20 (2)	15 (1)	28 (2)	9 (2)	39 (-)	45 (5)
lk	-	1 (1)	-	11 (1)	-	8 (-)	-	20 (6)	1 (1)	20 (-)
kk	9 (2)	4 (1)	15 (1)	9 (1)	8 (1)	15 (1)	20 (-)	2 (2)	8 (1)	8 (3)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pk	30 (-)	36 (5)	33 (-)	46 (3)	17 (3)	20 (2)
lk	30 (-)	28 (1)	46 (3)	25 (3)	52 (1)	37 (4)
kk	10 (1)	3 (1)	10 (1)	9 (3)	6 (-)	4 (1)

Lähde: Suomen Kennelliitto ry, jalostusjärjestelmä

Suomeen on tuotu koiria seuraavista maista:

pitkäkarvat: Hollanti, Belgia, Ranska, Unkari, Tanska, Norja, Ruotsi

lyhytkarvat: Hollanti, Ranska, Unkari, Tsekinmaa, Norja, Ruotsi

karkeakarvat: Hollanti, Ruotsi

Tuontikoirien osuus koirakannasta

sekä kasvattajien ja pentueiden kappalemäärät 1990-2005

	rekisteröintejä	tuonteja	tuonteja	kasvattajia	pentueita
pk	343	30	9 %	16	49
lk	279	21	8 %	11	34
kk	140	20	14 %	6	20

Lähde: Suomen Kennelliitto ry, jalostustietojärjestelmä

4.1.1 Jalostustilastot, pitkäkarvat 1990-2005

Kaikkien tilastojen lähde: Suomen Kennelliitto ry:n jalostustietojärjestelmä

4.1.1.1 Vuosiyhteenveto

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90	
Pennut (kotim.)	19	15	43	33	31	30	40	39	7	26	14	18	0	0	0	0	
Tuonnit	1	2	3	0	5	0	5	0	2	2	1	2	3	0	1	1	
Rekisteröinnit yht.	20	17	46	33	36	30	45	39	9	28	15	20	3	0	1	1	
Pentueet	3	2	7	5	5	5	6	6	1	3	2	3	0	0	0	0	
Pentuekoko	6,3	7,5	6,1	6,6	6,2	6,0	6,7	6,5	7,0	8,7	7,0	6,0	-	-	-	-	
Kasvatitajat	3	2	7	4	4	5	6	5	1	2	2	3	0	0	0	0	
Uroksset																	
- kaikki	3	2	7	4	4	5	6	6	1	3	2	3	0	0	0	0	
- kotimaiset	3	1	3	3	1	2	3	3	0	2	1	0	0	0	0	0	
- tuonnit	0	1	2	1	2	2	2	2	1	0	1	1	0	0	0	0	
- ulkomaiset	0	0	2	0	1	1	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v 9 kk	6 v 4 kk	4 v 8 kk	4 v 7 kk	2 v	4 v 7 kk	3 v 7 kk	2 v 11 kk	1 v 11 kk	2 v 6 kk	2 v 10 kk	4 v 6 kk	0 v	0 v	0 v	0 v	0 v
Nartut																	
- kaikki	3	2	7	5	5	5	6	6	1	3	2	3	0	0	0	0	
- kotimaiset	2	2	6	2	4	2	4	4	1	1	0	0	0	0	0	0	
- tuonnit	1	0	1	3	1	3	2	2	0	2	2	3	0	0	0	0	
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 4kk	4 v	4 v	4 v 8 kk	6 v 4 kk	4 v 7 kk	4 v 2 kk	4 v 2 kk	2 v 6 kk	3 v 7 kk	3 v 5 kk	4 v	0 v	0 v	0 v	0 v	0 v
Isoisät	7	8	17	9	16	8	17	10	6	8	5	10	5	0	2	2	
Isoäidit	7	8	16	8	16	9	16	10	6	7	6	10	6	0	2	2	
Teholl. populaatio	6	4	14	9	9	10	12	12	2	6	4	6	-	-	-	-	
Sukupuolitus%	7,83	3,48	9,57	5,89	5,78	5,38	5,00	6,58	3,02	6,89	5,69	2,75	4,43	0,00	3,12	0,00	

4.1.1.2 Jalostukseen käytetyt nartut

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
Mirrewil's Aura Cinnamon	1994	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Amberqueen v. Cataline Hof	1994	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Birgitt Femke v.h. Goede Bloed	1994	1	3
	1995	1	5
		Yhteensä 2	Yhteensä 8
Dutch-Diamond v.d. Passchin	1995	1	9
	1996	1	8
	1998	1	7
	1999	1	9
	2001	1	5
		Yhteensä 5	Yhteensä 38
Mirrewil's Aura Diva	1996	1	10
	1998	1	5
	2000	1	7
	2001	1	8
		Yhteensä 4	Yhteensä 30
Svartskenens Antika Cinnamon	1996	1	8
	1998	1	7
	2001	1	8
		Yhteensä 3	Yhteensä 23
Suttenselkä Aacha Arvensia	1996	1	7
	1998	1	4
	2000	1	7
		Yhteensä 3	Yhteensä 18
Stemma's Radja-Femke	1998	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Svartskenens Bright Diamond	1998	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Lissunmustan Azarella Antika	1999	1	10
	2002	1	5
	2003	1	5
		Yhteensä 3	Yhteensä 20
Suttenselkä Balisha Queen	1999	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Arany Csikos Csardas-Kiralyno	1999	1	6
	2000	1	6
	2002	1	3
		Yhteensä 3	Yhteensä 15
Suttenselkä Aida Althea	1999	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Stemma's Qiara-Femke	1999	1	4
		Yhteensä 1	Yhteensä 4
Karlijn Langhske v.'t Noorder Erf	2000	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Svartskenens Bronze Diamond	2000	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Svartskenens Charmant Diva	2000	1	3
	2002	1	9
		Yhteensä 2	Yhteensä 12
Lissunmustan Amirkje Antika	2000	1	1
		Yhteensä 1	Yhteensä 1
Svartskenens Caramel Diva	2001	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
Impera Trix v.h. Eigen Land	2002	1	11
		Yhteensä 1	Yhteensä 11

Amidos Vän Birka Karlijn	2002	1	9
	2005	1	12
		Yhteensä 2	Yhteensä 21
Suttenselkä Casha Queen	2002	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Lissunmustan Chiara Azarella	2003	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Heiluvillen Cathalyn	2003	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Linda v. Oscarli	2003	1	5
	2005	1	4
		Yhteensä 2	Yhteensä 9
Black Aura's Bonzer Diva	2003	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Heiluvillen Dirlan Daa	2003	1	4
		Yhteensä 1	Yhteensä 4
Lissunmustan Darija Amirkje	2004	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Stemma's Sessy-Qiara	2004	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Svartskenens Hazel Bronze	2004	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7

2.2.2.2 Jalostukseen käytetyt urokset

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
<i>Carl-Oscar v.d. 's-Gravenschans</i>	1994	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
<i>Lupi Aver Nescio Nomen</i>	1994	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Conan	1994	1	3
	1995	1	5
		Yhteensä 2	Yhteensä 8
Svartskenens Asca Oscar	1995	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Svartskenens Alroy Oscar	1996	1	10
	2000	1	9
	2002	1	9
		Yhteensä 3	Yhteensä 28
Svartskenens Artist Oscar	1996	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
<i>Aysal Langhe v. 't Noorder Erf</i>	1996	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Finlande Flip v.d. Nieuwenkamp	1996	1	7
	2000	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 13
Suttenselkä Arad Armerio	1998	1	8
	1999	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 14
Flipper Langhe v. 't Noorder Erf	1998	1	8
	1999	1	4
		Yhteensä 2	Yhteensä 12
<i>Harald v.d. Sylvester Stee</i>	1998	1	7
		Yhteensä 2	Yhteensä 9
Svartskenens Coppery Alroy	1998	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
Svartskenens Basco Asca	1998	1	5
	2000	1	7
		Yhteensä 2	Yhteensä 12

Mozes v.d. Breë	1998	1	4
		Yhteensä 1	Yhteensä 4
<i>Timothy Buffel v.d. Snoepersburcht</i>	1999	1	10
		Yhteensä 1	Yhteensä 10
Idsert Langhe v.'t Noorder Erf	1999	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Lissunmustan Anark Aysal	1999	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Stemma's Rojas-Conan	1999	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Kiek-Es-An Langhe v.'t Noorder Erf	2000	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
<i>Guido Langhe v.'t Noorder Erf</i>	2000	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Löp Wel Los Langhe v.'t Noorder Erf	2000	1	3
		Yhteensä 1	Yhteensä 3
<i>Tervuerenhuset's Kalif of Orinda</i>	2000	1	1
	2003	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 7
Tervuerenhuset's Masder of Orinda	2001	2	16
		Yhteensä 2	Yhteensä 16
Svartskenens Guppy Idsert	2001	1	7
	2002	1	9
		Yhteensä 2	Yhteensä 16
Svartskenens Charmeur Alroy	2001	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Minanthe's Mistico-Flipper	2002	1	11
	2006	1	5
		Yhteensä 2	Yhteensä 16
Lissunmustan Blitz Harald	2002	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Zorba v.h. Witte Water	2002	2	8
	2003	1	4
	2004	1	9
		Yhteensä 4	Yhteensä 21
Faimshey's Sheperds Andor	2002	1	5
	2003 (pk x lk)	1	5
		Yhteensä 2	Yhteensä 10
Svartskenens Fair Basco	2003	1	6
	2005	1	4
		Yhteensä 2	Yhteensä 10
<i>Saxon du Hameau des Trois Fontaines</i>	2003	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Heiluvillen Calle Caahmea	2003	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5
Minanthe's Nascar-Mistico	2005	1	12
		Yhteensä 1	Yhteensä 12
Black Aura's Bluffer Basco	2005	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Svartskenens Knobby Gutty	2005	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7

Kursiivilla kirjoitetut urokset ovat ulkomaisia

4.1.1.4 Kasvattajat Suomessa

kennelnimi	?-pentue ja syntymävuosi	kp!*)
Amidos Vän	A 1998, B 2000, C 2002	26
Anserina's	F 2000	7
Black Aura's	B 2000, C 2001, D 2003	20
Heiluvillen	C 1999, D 2000, E 2002	15
Lissunmustan	A 1996, B 1998, C 1999, D 2000, E 2001, F 2002, G 2002, H 2003, I 2004	62
Lupu Negrus	S 2005	12
Mihanthe's	M 1998, N 2002	19
Nyanssin	A 2001	7
Önnenkypälän	A 2003	6
Saralpiän	A 2003	4
Shire's	D 2003, E 2005	9
Stemma's	Q 1994, R 1995, S 1999, T 2005	20
Suttenselkä	A 1994, B 1996, C 1998, D 1999	23
Svartskenens	A 1994, B 1995, C 1996, D 1996, E 1998, F 1998, G 1999, H 2000, I 2000, J 2001, K 2002, L 2005	86
Jauhiainen **)	A 1999	5
Pääaho **)	A 2003	6

*) rekisteröityjen (ei syntyneiden) pentujen kappalemäärä

**) kasvattajalla ei ole kennelnimeä

4.1.2 Jalostustilastot, lyhytkarvat 1990-2005

Kaikkien tilastojen lähde: Suomen Kennelliitto ry:n jalostustietojärjestelmä

4.1.2.1 Vuosiyhteenveto

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
Pennut (kotim.)	33	51	22	43	27	28	20	0	14	0	8	0	10	0	0	0
Tuonnit	4	1	3	3	1	2	0	1	6	0	0	0	1	0	1	0
Rekisteröinnit yht.	37	52	25	46	28	30	20	1	20	0	8	0	11	0	1	0
Pentueet	4	7	3	6	3	4	3	0	2	0	1	0	1	0	0	0
Pentuekoko	8,3	7,3	7,3	7,2	9,0	7,0	6,7	-	7,0	-	8,0	-	10,0	-	-	-
Kasvatitajat	4	6	3	5	3	4	2	0	2	0	1	0	1	0	0	0
Urokset																
- kaikki	4	6	2	5	3	3	3	0	2	0	1	0	1	0	0	0
- kotim aiset	2	2	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
- tuonnit	2	4	1	3	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- ulkom aiset	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v	2 v	3 v	3 v	4 v	2 v	3 v	0 v	3 v	0 v	1 v	0 v	0 v	0 v	0 v	0 v
		10	11	4		11	2		4		6					
		kk	kk	kk		kk	kk		kk		kk					
Nartut																
- kaikki	4	7	3	6	3	4	3	0	2	0	1	0	1	0	0	0
- kotim aiset	3	6	3	3	2	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
- tuonnit	1	1	0	3	1	3	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v	4 v	4 v	4 v	4 v	4 v	5 v	0 v	3 v	0 v	2 v	0 v	2 v	0 v	0 v	0 v
	9		3	3	2	9	10		8		10		3			
	kk		kk	kk	kk	kk	kk		kk		kk		kk			
Isoisät	12	12	7	15	7	9	5	2	11	0	2	0	4	0	2	0
Isoäidit	14	11	8	14	7	10	5	2	11	0	2	0	3	0	2	0
Teholl. populaatio	8	13	5	11	6	7	6	-	4	-	2	-	2	-	-	-
Sukusiitos%	4,64	1,85	3,86	2,37	0,99	2,19	6,21	0,00	1,91	0,00	5,47	0,00	2,84	0,0	3,12	0,0

4.1.2.2 Jalostukseen käytetyt nartut

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
Tineke v.,d.'s-Gravenschans	1993	1	10
	1999	1	6
	Yhteensä 2	Yhteensä 16	
Erna v.'t Stolper Erf	1995	1	8
	1996	1	7
	Yhteensä 2	Yhteensä 15	
Stemma's Sherry-Erna	1997	1	7
	1999	1	6
	Yhteensä 2	Yhteensä 13	
Stemma's Ondina-Tineke	1999	1	8
	2000	1	10
	2002 (pk x lk)	1	5
	Yhteensä 3	Yhteensä 23	
Stemma's Tequila-Erna	2000	1	9
	Yhteensä 1	Yhteensä 9	
Xtra Voltti v.'t Noorder Erf	2000	1	8
	2001	1	11
	Yhteensä 2	Yhteensä 19	
Warempel v.'t Noorder Erf	2000	1	7
		1	6
	Yhteensä 2	Yhteensä 13	
Elke v.d. Vilheide	2000	1	3
	Yhteensä 1	Yhteensä 3	
Dark'Un's Bloem-Ondina	2001	1	9
	Yhteensä 1	Yhteensä 9	
Dark'Un's Anjer-Sherry	2001	1	7
	2003	1	10
	Yhteensä 2	Yhteensä 17	
Stemma's Välkky-Ondina	2002	1	9
	2004	1	10
	Yhteensä 2	Yhteensä 19	
Xanthia v.'t Noorder Erf	2002	1	7
	Yhteensä 1	Yhteensä 7	
Helenoor-Jama v.d. Nourkim	2002	1	7
	2004	1	8
	Yhteensä 2	yhteensä 15	
Kare-Saran Wilma	2003	1	6
	2004	1	7
	Yhteensä 2	Yhteensä 13	
Dark'Un's Blij-Ondina	2003	1	6
	2004	1	8
	Yhteensä 2	Yhteensä 14	
Stemma's Xenya-Ondina	2004	1	9
	Yhteensä 1	Yhteensä 9	
Stemma's Van-Essa-Ondina	2004	1	5
	Yhteensä 1	Yhteensä 5	
Nambygo Dangerous Doris	2004	1	4
	Yhteensä 1	Yhteensä 4	
Olga	2005	1	9
	Yhteensä 1	Yhteensä 9	
Kweetnie v.d. Wastenow	2005	1	8
	Yhteensä 1	Yhteensä 8	
Stemma's Winetka-Tequila	2005	1	8
	Yhteensä 1	Yhteensä 8	

Stemma's Vanda-Ondina	2005	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8

4.1.2.3 Jalostukseen käytetyt urokset

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
<i>Amos v.d. Strooming</i>	1993	1	10
		Yhteensä 1	Yhteensä 10
Stemma's Ogro-Amos	1995	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Stemma's Oca-Amos	1996	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
<i>Josco v.d. Vastenow</i>	1997	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
<i>Rex v. Sarins Hof</i>	1999	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Stemma's Shane-Ogro	1999	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Astor v.d. Boermastreek	1999	1	6
	2000	1	3
	2001	1	7
		Yhteensä 3	Yhteensä 16
Willem v.'t Noorder Erf	2000	2	19
		Yhteensä 2	Yhteensä 19
Havrevingens Ferrari	2000	2	15
	2001	1	11
		Yhteensä 3	Yhteensä 26
Arany Csikos Fülöp	2001	1	9
	2002	1	7
	2004	1	4
		Yhteensä 4	Yhteensä 28
Yke-Nero v.d. 's-Gravenschans	2002	1	9
	2004	1	5
	2005	1	8
		Yhteensä 3	Yhteensä 22
<i>New Look de La Fureur de Vivre</i>	2002	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
Dark'Un's Acrobaat-Josco	2002	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Zeus v.d. 's-Gravenschans	2003	2	16
		Yhteensä 2	Yhteensä 16
<i>Rob Roy v.d. Vastenow</i>	2003	2	6
		Yhteensä 4	Yhteensä 9
Holly Boom's Ambitious Winner	2004	2	19
		Yhteensä 2	Yhteensä 19
Shire's Legolas	2004	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Kare-Saran Xenon	2004	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Lord v.d. Vastenow	2004	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
Jerex Easy Excuse	2005	1	9
		Yhteensä 1	Yhteensä 9
Nambygo Donald Duck	2005	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8

Kursiivilla kirjoitetut urokset ovat ulkomaisia

4.1.2.4 Kasvattajat Suomessa

kennelnimi	?-pentue ja syntymävuosi	kp!*)
Dark'Un's	A 1997, B 1999, C 1999, D 2001, E 2001, F 2002, G 2003, H 2004	58
Jerex	E 2002, F 2004	19
Kare-Saran	W 2000, X 2002	13
Korvaharjun	A 2000	3
Mustantuiskun	B 2005	8
Nambygo	D 2000, E 2001, G 2003, H 2004, J 2004, K 2005, L 2006	51
Rochålför	? 2005	9
Shire's	? 2003, ? 2004	18
Stemma's	O 1993, S 1995, T 1996, U 1999, V 2000, W 2000, X 2002, Y 2004, Z 2005	72
Titanikin	A 2004	5
Kullanen **)	? 2002	7

*) rekisteröityjen (ei syntyneiden) pentujen kappalemäärä

**) kasvattajalla ei ole kennelnimeä

4.1.3 Jalostustilastot, karkeakarvat 1990-2005

Kaikkien tilastojen lähde: Suomen Kennelliitto ry:n jalostustietojärjestelmä

4.1.3.1 Vuosiyhteenveto

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
Pennut (kotim.)	3	6	6	9	2	9	5	7	0	20	14	7	8	14	3	7
Tuonnit	1	0	3	1	1	1	3	1	2	0	1	1	1	1	1	2
Rekisteröinnit yht.	4	6	9	10	3	10	8	8	2	20	15	8	9	15	4	9
Pentueet	1	1	1	2	1	1	1	1	0	3	2	1	1	2	1	1
Pentuekoko	3,0	6,0	6,0	4,5	2,0	9,0	5,0	7,0	-	6,7	7,0	7,0	8,0	7,0	3,0	7,0
Kasvattajat	1	1	1	2	1	1	1	1	0	3	2	1	1	1	1	1
Urokset																
- kaikki	1	1	1	2	1	1	1	1	0	3	2	1	1	1	1	1
- kotimaiset	1	0	1	0	1	0	0	1	0	3	1	1	1	0	0	0
- tuonnit	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0
- ulkomaiset	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 1 kk	0 v	3 v 2 kk	4 v 6 kk	9 v 4 kk	1 v 7 kk	0 v	6 v 11 kk	0 v	5 v 3 kk	6 v 1 kk	3 v 4 kk	3 v 5 kk	3 v 10 kk	2 v 8 kk	0 v
Nartut																
- kaikki	1	1	1	2	1	1	1	1	0	3	2	1	1	2	1	1
- kotimaiset	0	0	0	0	1	1	1	0	0	2	1	0	0	1	0	0
- tuonnit	1	1	1	2	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1
-keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 8 kk	7 v	3 v 11 kk	4 v 1 kk	8 v 1 kk	5 v 11 kk	4 v 6 kk	6 v	0 v	3 v 10 kk	3 v 6 kk	2 v 5 kk	5 v 8 kk	4 v 1 kk	5 v 4 kk	4 v 3 kk
Isoisät	4	2	6	5	4	4	6	4	2	4	4	4	3	5	4	6
Isoäidit	4	2	6	6	4	4	6	4	2	3	4	4	4	5	4	6
Teholl. populaatio	2	2	2	4	2	2	2	2	-	6	4	2	2	3	2	2
Sukusiitos%	4,12	0,00	2,60	3,46	6,90	2,40	2,15	2,27	3,12	8,59	9,24	2,81	4,17	3,54	1,56	2,43

4.1.3.2 Jalostukseen käytetyt nartut

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
Dwarrel Afke v.'t Lookerland	1990	1	7
	1991	1	3
	1992	1	6
		Yhteensä 3	Yhteensä 16
Stemma's Jowanka	1992	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Claire 't Laekens Hofke	1993	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Vrouw Xaviera v.'t Vrijbuiternest	1994	1	7
	1996	1	8
	1998	1	7
		Yhteensä 3	Yhteensä 22
Stemma's Minka Dwarrel	1995	1	8
	1996	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 22
Finmara	1995	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Stemma's Pandora-Claire	1996	1	6
	2001	1	2
		Yhteensä 2	Yhteensä 8
Nambygo Adamant Xav	1999	1	5
	2000	1	9
		Yhteensä 2	Yhteensä 14
Mac Arrow's Lady Anna	2002	1	6
	2004	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 12
Donna-Vita v.d. Regenjas	2002	1	3
	2003	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 9
Mira-Hiske v.d. Bothof	2005	1	3
		Yhteensä 1	Yhteensä 3

4.1.3.3 Jalostukseen käytetyt urokset

nimi	vuosi	pentueita	pentuja
Astor v.d. Ghijnsweide	1990	1	7
		Yhteensä 1	Yhteensä 7
Aysal Ruwe v.'t Noorder Erf	1991	1	3
	1992	2	14
	1995	1	6
		Yhteensä 4	Yhteensä 23
Stemma's Jamboree	1993	1	8
		Yhteensä 1	Yhteensä 8
Stemma's Legolas Aysal	1994	1	7
	1996	1	8
	1998	1	7
		Yhteensä 3	Yhteensä 22
Stemma's Jingo	1995	1	8
	1996	1	6
		Yhteensä 2	Yhteensä 14
Stemma's Mack Aysal	1996	1	6
	2001	1	2
		Yhteensä 2	Yhteensä 8
Dagobert-Jerry v.d. Bothof	1999	1	5
		Yhteensä 1	Yhteensä 5

Siep-Cype v.'t Ruwe Spoor	2000	1	9
	2002	1	3
		Yhteensä 2	Yhteensä 12
Hanski Ruwe v.'t Noorder Erf	2002	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6
Süzi-Dog's Bart Simpson	2003	1	6
	2005	1	3
		Yhteensä 2	Yhteensä 9
Twarres v.'t Piratennest	2004	1	6
		Yhteensä 1	Yhteensä 6

Kursiivilla kirjoitetut urokset ovat ulkomaisia

4.1.3.4 Kasvattajat Suomessa

kennelnimi	?-pentue ja syntymävuosi	kp*)
Nambygo	A 1992, B 1994, C 1996, F 2002, I 2004	34
Simply Minds	? 1995, F 1996	14
Stemma's	J 1990, L 1991, M 1992, N 1992, P 1993	32
Süzi-Dog's	A 1999, B 2000, C 2002, D 2003, E 2005	26
Syrjän	B 1996, C 2001	8
Tullfåhden	G 1995	6

*) rekisteröityjen (ei syntyneiden) pentujen kappalemäärä

4.1.4 Jalostuskäyttöalueen koirakanta

Rodun kotimaata Hollantia sekä Suomea maantieteellisesti lähellä sijaitsevia maita pidetään potentiaalisimpina maina, joista suomalaiset kasvattajat voivat hakea laajennusta rodun kantaan. Toisaalta Suomi on kasvatustyössä kennelien määrän ja populaation laajuuden osalta maailmantilastoissa kakkosena heti Hollannin jälkeen. Tähän mennessä Suomesta on käyty astuttamassa narttuja Hollannissa (pk, lk, kk), Tanskassa (pk), Norjassa (pk), Ranskassa (pk) ja Sveitsissä (lk).

Muissa Pohjoismaissa koirakanta on melko pieni. Ruotsin karkeakarvaiset ovat lähtöisin suomalaisista koirista, pitkäkarvat Hollannista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta ja lyhytkarvat ovat pääosin Hollannista tuotujen koirien jälkeläisiä, joskin ainakin yksi koira on tuotu Ranskasta. Norjassa yksi pitkäkarvakennel vastaa melko pitkälle koko kannasta, joka on jo melko ikääntynyttä. Pitkäkarvoja sinne on tuotu Hollannin lisäksi sekä Suomesta että Tanskasta ja Ruotsista. Norjan lyhytkarvakasvattajat ovat aloittaneet Hollannista tuoduilla koirilla. Tanskassa on 1980-luvulla ollut yksi kasvattaja, jolla oli sekä lyhyt- että pitkäkarvapentuja. Sittenkin kanta hiipui ja viime vuosisadan taitteessa pitkäkarvoja kasvattanut henkilö on lopettanut kasvatustyönsä. Koiria sinne on tuotu Hollannista, Ranskasta ja Suomesta. Tällä hetkellä Tanskassa ei ole kasvattajaa missään karvamuunnoksessa. Pohjoismaisen yhteistyön nimissä ja Ruotsin ja Norjan rabiessännösten vuoksi kaksi suomalaista kasvattajaa on anonut poikkeusluvan rekisteröidä pentue omiin nimiinsä, vaikka se ei ole syntynyt Suomessa. Ruotsissa on syntynyt yksi karkeakarvapentue ja yksi pitkäkarvapentue ja Norjassa on syntynyt yksi pitkäkarvapentue. Tällä konstilla pennut on voitu luovuttaa syntymämaassaan 7-8 -viikkoisina sen sijaan, että ne olisivat joutuneet odottamaan Suomessa yli puolivuotiaiksi.

Rekisteröinnit Ruotsissa 1990-2005

	1990-1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pk	-	1	-	1	-	1	6	4	11	-	7	-
lk	-	-	-	13	8	10	17	14	7	12	4	7
kk	-	1	-	8	-	-	-	-	2	7	-	1

kasvattajia 1990-2005 kk: 2, lk: 1, pk: 2

lähde: Ruotsin kennelliiton tilastot Hundsport -lehdessä

Rekisteröinnit Norjassa 1990-2005

	'90-92	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pk	-	1	2	-	7	38	21	22	-	-	-	-	7	15
lk	-	-	-	-	8	1	1	9	11	4	-	-	11	-
kk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

kasvattajia 1990-2005 kk: -, lk: 2, pk: 6

lähde: Norjan kennelliiton tilastot Hunde Sport -lehdessä

Rekisteröinnit Tanskassa 1990-2005

	'90-92	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pk	-	-	-	-	8	8	9	6	12	1	-	-	2	-
lk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

kasvattajia 1990-2005 kk: -, lk: -, pk: 1

lähde: Tanskan kennelliiton tilastot paikalliselta rotuyhdistykseltä saatuina

Balttian maissa ainoastaan Eestissä on tähän mennessä rekisteröity hollanninpaimenkoiria. Myöskään Venäjällä ei tiettävästi toistaiseksi ole hollanninpaimenkoiria. Eestin kaikki kolme yksilöä on viety sinne Suomesta. Eestissä on v. 2006 syntynyt ensimmäinen pitkäkarvapentue.

Rekisteröinnit Eestissä 1990-2005

	1990-2001	2002	2003	2004	2005
pk	-	2	-	-	-
lk	-	-	-	1	-
kk	-	-	-	-	-

kasvattajia 1990-2005 kk: -, lk: -, pk: -

lähde: henkilöhaastattelut

Sekä koiria että kasvattajia on määrällisesti luonnollisestikin eniten Hollannissa, joka onkin se maa, josta meille tuodaan eniten koiria, ja jossa useimmat kasvattajat ovat käyneet astutusmatkalla. Valitettavasti Hollannissa kasvatustyössä käytetään ”muotiuroksia” selkeästi enemmän kuin Suomessa, mikä on omiaan kaventamaan tehollista populaatiota.

Rekisteröinnit Hollannissa 1990-2005

	1990-94	1995-96	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
pk	538	200	102	64	77	54	69	59	33	89	38
lk	772	354	149	134	162	152	130	190	171	194	121
kk	343	146	49	43	55	51	44	44	24	55	50

kasvattajia 1990-2005 kk: 31, lk: 68, pk: 44

lähde: 1990-96 Allemaal Hollanders

sekä 1997-2005 Hollannin kennelliitto Raad van Beheer'in tilastot

4.2 Luonne ja käyttööminaisuudet

Hollanninpaimenkoirien alkutaipaleella Suomessa koiramme miellettiin lähinnä miellyttäväiksi kotikoiksi, eikä rotua markkinoitu kovinkaan voimakkaasti harrastuskoirana. Vuosien myötä kasvattajat ja koiranomistajat ovat löytäneet hollanninpaimenkoirien potentiaalin näyttelytoiminnan lisäksi myös muussa harrastustoiminnassa, ja viime vuosina hollanninpaimenkoirien kisäkäynnit ovat kasvaneet vuosi vuodelta. Koekäyntien lukumäärä kertoo kasvavasta, aktiivisesta harrastajajoukosta, jonka avulla koiriemme tunnettavuus on lisääntynyt kaikissa harrastuspiireissä. Hollanninpaimenkoiran harrastuskoiraksi ottaneet henkilöt ovat usein tahtoneet ensisijaisesti kevyeen harrastuskäyttöön soveltuvan kotikoiran. Koiran, jolla on mahdollisuuksia kansallisissa lajeissa, tottelevaisuudessa tai agilityssä, mutta jolla ei ole äärimmilleen jalostettuja ominaisuuksia. Useita harrastajia miellyttää myös mahdollisuus näyttelytoimintaan harrastuskoiran kanssa. Näyttelytoiminta kerää edelleen suurimman osanottajamäärän rodun harrastustoiminnasta, ja koiramme ovatkin erittäin korkeatasoisia tällä saralla. Harrastustoiminnan lisääntyessä olemme saaneet myös ensimmäiset käyttövaliot sekä agilityvaliot rotuumme. Näiden koirien menestys on tuonut selkeästi innostuneisuutta harrastajille, ja luonut uskoa koiriemme valmiuksiin myös koiraurheilupuolen harrastuskoirina. Hollanninpaimenkoirat ovatkin kokeilleet lähes kaikkia harrastusmuotoja perinteisistä palveluskoiralajeista vesipelastukseen ja koiratanssiin. Koska pentujen rekisteröintimäärät rodussamme ovat kohtuullisen pienet ja harrastuskenttä laaja ei alkuvuosien yksittäisten koirakoiden tekemät tulokset saavuttaneet juurikaan ansaitsemaansa arvostusta. Tällä hetkellä onneksi yhä useampi hollanninpaimenkoira on löytänyt harrastamisesta kiinnostuneen omistajan.

Hollanninpaimenkoirissa on myös yksilöitä, joiden kanssa harrastaminen on vaikeata koiran alhaisen motivaatitason takia. Kannassa on myös liiallisen teräviä ja hermorakenteeltaan puutteellisia koiria, sekä arkoja yksilöitä. Tällöin koiran luotettavuus harrastekoirana, kuten arjenkin keskellä on huomattavasti alentunut. Osalle koirista käytösongelmat voivat myös juontaa juurensa koiran alkuperäisen käyttötarkoituksen kieltämisestä. Aktiiviseksi paimenkoiraksi ja vahtikoiraksi kehitetty rotu turhautuu herkästi tekemättömyyttään ja purkaa kyllästymistään ongelmakäyttäytymisellä. Omistajien ohjaamiseen rotuvalinnoissa ja koulutuksessa on kiinnitettävä huomiota, lähinnä tietoa jakaen ja yhdistyksen puolelta tukea antaen.

4.2.1 Luonnetestit

Hollanninpaimenkoiria on luonnetestattu Suomessa aivan rodun Suomeen tulon alkuhetkistä asti. Hyväksytysti läpäisty luonnetesti haluttiin yhdeksi jalostusvaatimukseksi jo vuonna 2000 tehdyssä jalostuksen tavoiteohjelmassa, ja tänä päivänä luonnetestin läpäisy on jo vaatimuksena jalostukseen käytettäviltä koirilta, jotta pentue pääsisi yhdistyksen pentuvälitykseen ilman ”ei kaikilta osin täytä yhdistyksen jalostusvaatimuksia” -merkintää. Jalostukseen käytetyistä koirista vain muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kaikki koirat ovat hyväksytysti läpäisseet testin. Tätä käytäntöä on yleisesti kasvattajien ja harrastajien osalta pidetty tärkeänä pahimpien ääritapausten karsimisessa jalostuksesta, mutta myös paukkuarkuuden kartoittamisessa ja karsimisessa.

Ihanepistemääriä tai tavoitetaulukkoa eri osa-alueiden kohdalle on melko vaikeaa tehdä hieman vaihtelevan tuomarikäytännön ja suhteellisen pienen testattujen koirien määrän vuoksi. Näitä asioita tärkeämpänä on pidetty yksittäisten osa-alueiden, kuten toimintakyvyn, terävyyden ja hermorakenteen pitämistä arvosteluasteikon positiivisella puolella sukupolvesta toiseen mentäessä. Yhdistelmissä on toivottu näiden ja tarvittaessa muiden osa-alueiden yhteensopivuutta ja toistensa tasapainottamista. Ongelmaksi jalostuksen kannalta on koettu pentueiden yksilöiden välinen suuri hajonta luonnetestien valossa, mikä aiheuttaa kasvattajille hankaluuksia tulevien pentueiden suunnittelussa luonteiden osalta. Tämän takia jalostuksen mittarina ei ole haluttu painottaa yksinomaan luonnetestitulosta, vaan myös muita tuloksia harrastus- ja käyttökoirapuolelta.

Seuraavassa Suomessa asuvat ja uusilla säännöillä testatut koirat vuosilta 1994-2005.

4.2.1.1 Luonnetestikooste pitkäkarvat

Testattu 114 koira, hyväksytty 90, hylätty 24, keskeyttänyt 0

	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0 0,00 %	20 17,54 %	69 60,52 %	22 19,29 %	3 2,63 %	0 0,00 %
Terävyys	23 20,18 %	3 2,63 %	85 74,56 %	2 1,75 %	0 0,00 %	1 0,88 %
Puolustushalu	44 38,60 %	4 3,50 %	42 36,80 %	21 18,42 %	3 2,63 %	0 0,00 %
Taistelutahto	16 14,03 %	62 54,38 %	4 3,50 %	27 23,68 %	3 2,63 %	2 1,75 %
Hermorakenne	0 0,00 %	7 6,14 %	99 86,84 %	8 7,01 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Temperamentti	52 45,61 %	46 40,35 %	15 13,16 %	1 0,88 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Kovuus	19 16,67 %	0 0,00 %	86 75,43 %	0 0,00 %	9 7,89 %	0 0,00 %
Luoksepäästävyys	99 86,84 %	11 9,65 %	0 0,00 %	2 1,75 %	1 0,88 %	1 0,88 %

Laukausvarma	59	51,75 %
Laukauskokematon	38	33,33 %
Paukkuärtyisä	1	0,88 %
Laukausaltis	13	11,40 %
Laukausarka	3	2,63 %

4.2.1.2 Luonnetestikooste lyhytkarvat

Testattu 99 koira, hyväksytty 86, hylätty 11, keskeyttänyt 2

	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0 0,00 %	21 21,65 %	54 55,67 %	21 21,65 %	1 1,03 %	0 0,00 %
Terävyys	35 36,08 %	13 13,40 %	47 48,45 %	0 0,00 %	1 1,03 %	1 1,03 %
Puolustushalu	46 47,42 %	18 18,56 %	22 22,68 %	9 9,28 %	1 1,03 %	1 1,03 %
Taistelutahto	22 22,68 %	56 57,73 %	3 3,09 %	15 15,46 %	1 1,03 %	0 0,00 %
Hermorakenne	0 0,00 %	3 3,09 %	88 90,72 %	6 6,19 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Temperamentti	47 48,45 %	13 13,40 %	34 35,05 %	3 3,09 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Kovuus	19 19,59 %	1 1,03 %	60 61,86 %	0 0,00 %	17 17,53 %	0 0,00 %
Luoksepäästävyys	74 76,29 %	22 22,68 %	0 0,00 %	1 1,03 %	0 0,00 %	0 0,00 %

Laukausvarma	61	62,89 %
Laukauskokematon	31	31,96 %
Paukkuärtyisiä	2	2,06 %
Laukausaltis	3	3,09 %

4.2.1.3 Luonnetestikooste karkeakarvat

Testattu 40 koira, hyväksytty 37, hylätty 2, keskeyttänyt 1

	3	2	1	-1	-2	-3
Toimintakyky	0 0,00 %	6 15,38 %	21 53,85 %	11 28,20 %	1 2,56 %	0 0,00 %
Terävyys	18 46,15 %	4 10,25 %	16 41,00 %	0 0,00 %	1 2,56 %	0 0,00 %
Puolustushalu	14 35,90 %	6 15,45 %	12 30,80 %	5 12,80 %	0 0,00 %	2 5,13 %
Taistelutahto	15 38,50 %	18 46,15 %	3 7,70 %	3 7,70 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Hermorakenne	0 0,00 %	4 10,25 %	33 84,60 %	1 2,56 %	0 0,00 %	1 2,56 %
Temperamentti	17 43,60 %	3 7,70 %	16 41,00 %	3 7,70 %	0 0,00 %	0 0,00 %
Kovuus	10 25,60 %	1 2,56 %	20 51,30 %	1 2,56 %	6 15,40 %	1 2,56 %
Luoksepäästävyys	25 64,10 %	12 30,80 %	1 2,56 %	1 2,56 %	0 0,00 %	0 0,00 %

Laukausvarma	28	71,80 %
Laukauskokematon	9	23,10 %
Paukkuärtyisiä	1	2,56 %
Laukausaltis	1	2,56 %

4.2.2 Palveluskoirakokeet

Perinteisistä palveluskoiralajeista haku on ollut suosituin. Myös jäljelle koulutettuja koiria löytyy kaikista karvamuunnoksista. Viestiä on harrastanut vain muutama koirakko, samoin etsintäkokeessa ensimmäinen koulutustunnukseen oikeuttava tulos on vuodelta 2006 (eikä siis näy tämän JTO:n tilastoissa). Ensimmäinen FIN KVA saatiin hausta vuonna 2005. Tämä koira on lyhytkarva Nambygo Draco De Luxe, ohjaajanaan Satu Kaijanto.

Seuraavissa tulostilastoissa, jotka on koottu Suomen Kennelliiton jalostustietokannasta, on jätetty kokonaan pois ne kilpailuluokat, joihin yksikään mainitun karvanmuunnoksen edustaja ei ole vuosien 1990-2005 aikana osallistunut.

4.2.2.1 PK-koetuloskoosteet pitkäkarvat

Käyttätymiskoe

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
PAKK1	2	3	2	1	3	1	
PAKK0	5	4	1	3	1	4	
koekäyntejä yhteensä	7 kpl	7 kpl	3 kpl	4 kpl	4 kpl	5 kpl	

Hakukoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO1																
AVO2								1								
AVO3																
AVO0																
AVO- yhteensä								1								
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1																
ALO2								1								
ALO3										1						
ALO0									1	2						
ALO- yhteensä								1	1	3						
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
koekäynnit								2	1	3						
yhteensä								kpl	kpl	kpl						

Jälkikoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1																
VOI2																
VOI3																
VOI0		2		2												
VOI- yhteensä		2		2												
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO1																
AVO2								1								
AVO3																
AVO0																
AVO- yhteensä								1								
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1																
ALO2		1			1											
ALO3																
ALO0	1	1	2		1											
ALO- yhteensä	1	2	2		2											
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
koekäynnit								2	1	3						
yhteensä								kpl	kpl	kpl						

4.2.2.2 PK-koetuloskoosteet lyhytkarvat**Käyttätymiskoe**

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
PAKK1	13	8	7	13	11	4	2
PAKK0	1	3	1		5		
koekäyntejä yhteensä	14 kpl	11 kpl	8 kpl	13 kpl	16 kpl	4 kpl	2 kpl

Hakukoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1	4		1													
VOI2	1	2	2													
VOI3																
VOI0	2	5	2													
VOI- yhteensä	7	7	6													
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO1		1		2												
AVO2																
AVO3								1								
AVO0	1	1		3	2											
AVO- yhteensä	1	2		5	2			1								

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1			1													
ALO2		1			1	1			1							
ALO3	1		1		1											
ALO0	3	1	8	3	1	2	1									
ALO-																
yhteensä	4	2	10	3	3	3	1		1							
koekäynnit	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
yhteensä	12	11	16	8	5	3	1	1	1							
	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl							

Jälkikoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1		1														
VOI2				2	1											
VOI3	1	1		2	1											
VOI0	3			3	4											
VOI-																
yhteensä	4	2		7	6											
AVO1				1	1											
AVO2	1		1				1									
AVO3				1		1	4									
AVO0		2	4	9	7	9	2									
AVO-																
yhteensä	1	2	5	11	8	10	7									
ALO1		1		1			2	1								
ALO2	1				4		8	1								
ALO3		1		3			1									
ALO0		3	9	6	9	2	11	2	1							
ALO-																
yhteensä	1	5	9	10	13	2	22	4	1							
koekäynnit	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
yhteensä	6	9	14	28	27	12	29	4	1							
	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl							

Viestikoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1																
ALO2								1								
ALO3								2								
ALO0		3	2	1			1	2	1							
ALO-																
yhteensä		3	2	1			1	5	1							
koekäynnit	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
yhteensä		3	2	1			1	5	1							
		kpl	kpl	kpl			kpl	kpl	kpl							

2.2.2.2 PK-koetuloskoosteet karkeakarvat

Käyttätymiskoe

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
PAKK1	2	4			1	2	
PAKK0		3	1				
koekäyntejä							
yhteensä	2 kpl	7 kpl	1 kpl	4 kpl	1 kpl	2 kpl	

Hakukoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1																
VOI2										1						
VOI3										2						
VOI0								1			2					
VOI-																

yhhteensä	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	1 '98	'97	3 '96	2 '95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO1												1				
AVO2											1					
AVO3			1			2					1					
AVO0	5	4				3					1					
AVO- yhhteensä	5	4	1			5					3	1				
ALO1	'05 1	'04 1	'03 1	'02	'01	'00	'99 1	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO2	1	1										2				
ALO3	1						1					2	1			
ALO0	1	4	3								1	1				
ALO- yhhteensä	4	5	4				2				1	5	1			
koekäynnit	'05 9	'04 9	'03 5	'02	'01	'00 5	'99 2	'98 1	'97	'96 3	'95 6	'94 6	'93 1	'92	'91	'90
yhhteensä	kpl	kpl	kpl			kpl	kpl	kpl		kpl	kpl	kpl	kpl			

Jälkikoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1																
VOI2																
VOI3																
VOI0	1															
VOI- yhhteensä	1															
AVO1	'05 1	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO2	1			1						2	1					
AVO3																
AVO0		2	1								1					
AVO- yhhteensä	1	2	1	1						2	2					
ALO1	'05 1	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98 2	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO2			1	1								2	1			
ALO3													1			
ALO0						3		1		1	1					
ALO- yhhteensä	1		1	1		3		3		1	1	2	2			
koekäynnit	'05 3	'04 2	'03 2	'02 2	'01	'00 3	'99	'98 3	'97	'96 3	'95 3	'94 2	'93 2	'92	'91	'90
yhhteensä	kpl	kpl	kpl	kpl		kpl		kpl		kpl	kpl	kpl	kpl			

Viestikoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1																
ALO2																
ALO3																
ALO0		3	1													
ALO- yhhteensä		3	1													
koekäynnit	'05 3	'04 3	'03 1	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
yhhteensä		kpl	kpl													

Etsintäkoe

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1																
ALO2																
ALO3																
ALO0	2	1														
ALO- yhhteensä																
koekäynnit	'05 2	'04 1	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
yhhteensä	kpl	kpl														

4.2.3 Tottelevaisuuskokeet

Tulokset on koottu Suomen Kennelliiton jalostustietokannasta.

1.1.1.1 TOKO-koetuloskooste pitkäkarvat, kilpailusuorituksia kpl

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1																
VOI2					1											
VOI3																
VOI0				1												
VOI- yhteensä				1	1											
AVO1	4	4	1	2	2		1									
AVO2	1	2	1	1			1	1	2							
AVO3	3	3	4				1	4	2							
AVO0		2		3												
AVO- yhteensä	8	8	6	4	2		3	5	4							
ALO1	2	6	1	3	2	6	1	2	2	4						
ALO2		3	1		3	3	5		1	2						
ALO3	2	4	6	2	6	5	4			2						
ALO0		2	1						2		2					
ALO- yhteensä	4	15	9	6	11	14	10	2	5	8	2					
koekäynnit	12	23	15	11	14	14	13	7	9	8	2					
yhteensä	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl					

4.2.2.2 TOKO-koetuloskooste lyhytkarvat, kilpailusuorituksia kpl

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
EVL1			1	1												
EVL2				2												
EVL3			1	1												
EVL0		1	7	3												
EVL- yhteensä		1	9	7												
VOI1				1		1										
VOI2	5	3			3	1										
VOI3		4	2		3	5										
VOI0	3	4	2	2	4	2										
VOI- yhteensä	8	11	4	3	10	9										
AVO1	5	8	2	5	2	2	3									
AVO2	4	5	6	7			4									
AVO3	4	9	14	6	9		2									
AVO0	1	2	2		3				3							
AVO- yhteensä	14	24	24	18	14	2	9		3							
ALO1	9	11	12	8	13	8	4	1	4							
ALO2	6	2	5	4	5	1			2							
ALO3	7	6		3	4	2										
ALO0		2	1	1	1											
ALO- yhteensä	22	22	19	17	23	12	4	1	6							
koekäynnit	44	58	56	45	47	23	13	1	9							
yhteensä	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl							

4.2.2.3 TOKO-koetuloskooste karkeakarvat, kilpailusuorituksia kpl

	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
EVL1																
EVL2																
EVL3																
EVL0	3	1														
EVL-yhteensä	3	1														
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
VOI1			1													
VOI2																
VOI3			1													
VOI0	3															
VOI-yhteensä	3		2													
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
AVO1		2			1		2	1								
AVO2		1		1	2	1	3	1	4		2					
AVO3	1						7	3	9			1				
AVO0	1						1	2	1		1	1				
AVO-yhteensä	2	3		1	3	1	13	8	14		3	2				
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
ALO1	6	8	1		4	1			5	4		3	1			
ALO2	8	5	5		1				1	2		1				
ALO3	2	6	1		1	1	1			5	3					
ALO0	2	2								2	2					1
ALO-yhteensä	18	21	8		6	2	1		7	14	5	7	1			1
	'05	'04	'03	'02	'01	'00	'99	'98	'97	'96	'95	'94	'93	'92	'91	'90
koekäynnit	26	25	10	1	9	3	14	8	21	14	8	9	1			1
yhteensä	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl			kpl

4.2.4 Agility

Samoihin aikoihin 1990-luvun alkupuolella kun ensimmäiset hollanninpaimenkoirat tuotiin Suomeen, alkoi myös agilityharrastus yleistyä maassamme. Lähes alusta asti se onkin kuulunut myös hollanninpaimenkoirien lajivalikoimaan. Ketterälle, hyvän ponnistusvoiman omaavalle koiralle agility onkin omiaan. Koska hollanninpaimenkoirilla on paimenkoirille luontainen halu työskennellä ohjaajansa kanssa, ei ole ihme, että lajista on tullut hyvin suosittu. Kaikissa karvanmuunnoksissa on useita harrastajia ja jokaiseen on saatu myös ensimmäiset agilityvaliot, jotka ovat ensimmäisiä koko maailmassa. Nämä ovat valioitumisjärjestyksessä kk Mac Arrow's Lady Anna (ja Riitta-Maija Järvinen), lk Dark'Un's Blij-Ondina (ja Marjo Kuivalainen) sekä pk Lissunmustan Blitz Harald (ja Harri Sepponen). Tulokset on koottu Suomen Kennelliiton jalostustietokannasta.

4.2.4.1 Agilitytuloskooste pitkäkarvat

	'90-92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
startteja	-	-	-	-	-	-	20	29	91	117	116	118	100	50
kilpailleita koiria	-	-	-	-	-	-	2	6	5	5	5	5	4	3

Taulukkoon on huomioitu vain hyväksytyt tulokset

4.2.4.2 Agilitytuloskooste lyhytkarvat

	'90-92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
startteja	-	-	-	-	-	-	11	44	30	66	64	109	228	199
kilpailleita koiria	-	-	-	-	-	-	1	5	6	5	8	10	18	16

Taulukkoon on huomioitu vain hyväksytyt tulokset

4.2.4.3 Agilitytuloskooste karkeakarvat

	'90-92	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05
startteja	-	2	9	14	5	3	59	81	89	89	77	119	110	78
kilpailleita koiria	-	1	2	2	1	1	4	5	5	4	6	7	7	6

Taulukkoon on huomioitu vain hyväksytyt tulokset

4.2.5 Muut kilpailulajit

Pelastuskoiraryhmissä toimii rekisteröintimääriin nähden kohtuullisen monta koirakkoa. Kestävyyskokeen (AD) suosio on kasvanut 2000-luvulla. Kokeen on suorittanut hyväksytysti jo useita koiria kaikista karvamuunnoksista. Vesipelastusharrastus on tulosten valossa ollut lyhytkarvojen varassa. Vetohiihdossa on tähän mennessä kilpaillut lyhyt- ja pitkäkarvaisia, samoin sen kesäisessä sisarlajissa canicrossissa. Parin karkeakarvan tiedetään treenanneen dogdancingia, mutta kisakäyntejä ei vielä ole.

4.3 Terveys

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Hollanninpaimenkoirilla ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut Suomessa todetut merkittävät sairaudet

Tilastoissa on mukana sekä maahamme tuodut että täällä syntyneet koirat. Tietojen lähde Suomen Kennelliitto ry, jalostustietojärjestelmä, 18.12.2006 päivitetty versio.

4.3.2.1 Pitkäkarvaisilla todetut sairaudet

4.3.2.1.1 Lonkkaniveltilasto

vuosi	syntyneitä	A	B	C	D	E	yhteensä	tutkittu%
1988	1	0	0	0	0	0	0	0%
1989	2	1	0	0	0	0	1	50%
1990	2	0	1	0	0	0	1	50%
1991	0	0	0	0	0	0	0	0%
1992	2	1	1	0	0	0	2	100%
1993	0	0	0	0	0	0	0	0%
1994	19	2	11	1	1	0	15	79%
1995	16	1	4	5	0	0	10	63%
1996	36	7	5	5	3	0	20	56%
1997	2	0	1	0	0	0	1	50%
1998	41	5	12	6	2	0	25	61%
1999	44	8	8	6	0	0	22	50%
2000	40	1	8	8	4	0	21	53%
2001	28	0	2	6	3	0	11	39%
2002	49	10	11	3	0	0	24	49%
2003	31	3	6	10	0	0	19	61%
2004	10	0	2	0	0	0	2	20%
2005	33	1	0	1	0	0	2	6%
yhteensä	356	39 23%	71 41%	49 29%	13 7%	0 0%	176	49%

4.3.2.1.2 Kyynärvivelttilasto

vuosi	syntyneitä	0	1	2	3	yhteensä	tutkittu%
1988	1	0	0	0	0	0	0%
1989	2	0	0	0	0	0	0%
1990	2	0	0	0	0	0	0%
1991	0	0	0	0	0	0	0%
1992	2	2	0	0	0	2	100%
1993	0	0	0	0	0	0	0%
1994	19	4	1	0	0	5	26%
1995	16	5	0	0	0	5	31%
1996	36	13	1	0	0	14	39%
1997	2	2	0	0	0	2	100%
1998	41	23	0	0	0	23	56%
1999	44	20	0	0	0	20	46%
2000	40	19	1	0	0	20	50%
2001	28	10	0	0	0	10	36%
2002	49	24	0	0	0	24	49%
2003	31	18	0	0	0	18	58%
2004	10	2	0	0	0	2	20%
2005	33	2	0	0	0	2	6%
yhteensä	356	144 98%	3 2%	0 0%	0 0%	147	41%

4.3.2.1.3 Silmäsairauslilasto

vuosi		tutkittu	tutkittu %	OK	OK %	HC	PRA	MRD	GRD	TRD	PHTVL/PHPV	muut
1988	1		0%									
1989	2		0%									
1990	2		0%									
1991	0		0%									
1992	2	2	100%	2	100%							
1993	0		0%									
1994	19	4	21%	4	100%							
1995	16		0%									
1996	36	8	22%	8	100%							
1997	2	1	50%	1	100%							
1998	41	6	15%	6	100%							2
1999	44	7	16%	7	100%							1
2000	40	2	5%	2	100%							
2001	28	1	4%	1	100%							
2002	49	8	16%	8	100%							
2003	31	4	13%	4	100%							
2004	10		0%	0								
2005	33	1	3%	1	100%							

Tutkituista koirista on löytynyt tutkimustuloksina seuraavia muutoksia:

pannus (2)

cilia aberrata (2)

corneo dystrofia (1)

PHTVL/PHPV (1, tulkinanvarainen)

4.3.2.1.3 Muita vikoja ja sairauksia

Pitkäkarvaisessa muunnoksessa tavatut sairaudet Suomessa:

(suluissa jalostustoimikunnan tiedossa olevat kappalemäärät)

virheellinen purenta (11)

hammaspuutos (11)

kivespuutos (4)

taittokorva (5)

koukkuhäntä (18)

pentukuolleisuus (15-20)

sydämen laajentuma (2)

nivelrikko (useita)

kilpirauhasen vajaatoiminta (7)

atooppinen ihottuma (2)

kasvaimia (7)

spondylosa (1)

4.3.2.2 Lyhytkarvaisilla todetut sairaudet

4.3.2.2.1 Lonkkaniveltilasto

vuosi	syntyneitä	A	B	C	D	E	yhteensä	tutkittu%
1990	0	0	0	0	0	0	0	0%
1991	1	1	0	0	0	0	1	100%
1992	1	1	0	0	0	0	1	100%
1993	10	4	2	1	0	0	7	70%
1994	0	0	0	0	0	0	0	0%
1995	8	4	1	1	0	0	6	75%
1996	12	5	2	1	0	0	8	67%
1997	9	7	1	0	0	0	8	89%
1998	1	0	0	0	0	0	0	0%
1999	23	14	3	0	0	0	17	74%
2000	37	21	4	2	0	0	27	73%
2001	28	17	2	0	0	0	19	68%
2002	38	15	6	1	1	0	23	61%
2003	25	12	1	1	0	0	14	56%
2004	51	17	3	2	0	0	22	43%
2005	36	8	2	1	0	0	11	31%
yhteensä	280	126	27	10	1	0	164	59%
		77%	17%	6%	0,6%	0%		

4.3.2.2.2 Kyynärniveltilasto

vuosi	syntyneitä	0	1	2	3	yhteensä	tutkittu%
1990	0	0	0	0	0	0	0%
1991	1	0	0	0	0	0	0%
1992	1	0	0	0	0	0	0%
1993	10	4	0	0	0	4	40%
1994	0	0	0	0	0	0	0%
1995	8	4	0	0	0	4	50%
1996	12	6	0	0	0	6	50%
1997	9	4	0	1	0	5	56%
1998	1	1	0	0	0	1	100%
1999	23	17	0	0	0	17	74%
2000	37	25	1	0	1	27	73%
2001	28	18	0	0	0	18	64%
2002	38	22	0	0	0	22	58%
2003	25	14	0	0	0	14	56%
2004	51	22	0	0	0	22	43%
2005	36	11	0	0	0	11	31%
yhteensä	280	148	1	1	1	151	54%
		98%	0,7%	0,7%	0,7%		

4.3.2.2.3 Silmäsairaustilasto

vuosi	tutkittu	tutkittu %	OK	OK %	HC	PRA	MRD	GRD	TRD	PHTVL/PHPV	muut
1990	0	0%									
1991	1	0%									
1992	1	0%									
1993	10	0%									
1994	0	0%									
1995	8	0%									
1996	12	0%									
1997	9	0%									
1998	1	0%									
1999	23	1	4%	1	100%						
2000	37	2	5%	2	100%						
2001	28	1	4%	1	100%						
2002	38	2	5%	2	100%						
2003	25	0	0%								
2004	51	1	2%	1	100%						
2005	36	0	0%								

Tutkituista koirista on löytynyt tutkimustuloksina seuraavia muutoksia:

Perinnöllinen keratit, oireeton

Muut mykiömuutokset, ei perinnöllinen

Verkkokalvolöydökset tarkemmin määrittelemätön

4.3.2.2.4 Muita vikoja ja sairauksia

Lyhytkarvaisessa muunnoksessa tavatut sairaudet Suomessa:
 (suluissa jalostustoimikunnan tiedossa olevat kappalemäärät)
 ruokatorven laajentuma (2)
 sydänvika (1)
 sydämen laajentuma (1)
 epileptiset kohtaukset (3)
 ristiluun jakauma
 spondyloosa (alkavia ainakin 5-6)
 koukkuhäntä (1)
 pentukuolleisuus (2-5)
 purentaviat
 hammaspuutokset
 napatyry (2)
 kannukset: ylimääräisiä takana, jopa tuplakannuksia (monilla)
 nivelrikko

4.3.2.3 Karkeakarvaisilla todetut sairaudet

4.3.2.3.1 Lonkkaniveltilasto

vuosi	syntyneitä	A	B	C	D	E	yhteensä	tutkittu%
1988	1	0	0	0	0	0	0	0%
1989	0	0	0	0	0	0	0	0%
1990	8	0	0	0	1	2	3	38%
1991	4	0	2	1	0	0	3	75%
1992	15	0	0	3	0	0	3	20%
1993	9	1	1	2	0	0	4	44%
1994	7	0	2	1	0	0	3	43%
1995	14	2	4	0	1	0	7	50%
1996	20	1	3	2	1	0	7	35%
1997	5	2	0	1	0	0	3	60%
1998	8	2	1	1	0	0	4	50%
1999	6	2	1	0	1	0	4	67%
2000	10	3	0	1	0	0	4	40%
2001	2	1	1	0	0	0	2	100%
2002	13	2	4	0	0	0	6	46%
2003	6	2	1	0	0	0	3	50%
2004	7	3	2	1	0	0	7	100%
2005	5	4	1	1	0	0	1	20%
yhteensä	140	22	23	13	4	2	64	46%
		34%	36%	20%	6%	3%		

4.3.2.3.1 Kyynärniveltilasto

vuosi	syntyneitä	0	1	2	3	yhteensä	tutkittu%
1988	1	0	0	0	0	0	0%
1989	0	0	0	0	0	0	0%
1990	8	1	0	0	0	1	13%
1991	4	0	0	0	0	0	0%
1992	15	2	0	0	0	2	13%
1993	9	4	0	0	0	4	44%
1994	7	2	0	0	0	2	29%
1995	14	2	0	0	0	2	14%
1996	20	5	0	0	0	5	25%
1997	5	3	0	0	0	3	60%
1998	8	2	0	0	0	2	25%
1999	6	2	0	0	0	2	33%
2000	10	4	0	0	0	4	40%
2001	2	2	0	0	0	2	100%
2002	13	6	0	0	0	6	46%
2003	6	3	0	0	0	3	50%
2004	7	7	0	0	0	7	100%
2005	5	0	0	0	0	0	20%
yhteensä	140	46	0	0	0	46	33%
		100%	0%	0%	0%		

4.3.2.3.3 Silmäsairaustilasto

vuosi	syntyneet	tutkitut	tutkitut%	ok	ok %	HC	PRA	MRD	GRD	TRD	PHTVL/PHPV	muut
1990	8	1	12 %	1	100 %							
1991	4		0 %									
1992	15	4	27 %	4	100 %							
1993	9	2	22 %	2	100 %							
1994	7	1	14 %	1	100 %							
1995	14		0 %									
1996	20	2	10 %	2	100 %							
1997	5	2	40 %	2	100 %							
1998	8	3	38 %	3	100 %							
1999	6	4	67 %	3	75 %			1				
2000	10	2	20 %	2	100 %							
2001	2	1	50 %	1	100 %							1
2002	13	6	46 %	3	50 %			3				
2003	6	4	67 %	3	75 %			1				
2004	7	5	71 %	3	60 %			2				
2005	5		0 %									

Epäviralliset gonioskopiatutkimustulokset:

GD Aste 0 14 kpl
GD Aste 1 14 kpl
GD Aste 2 6 kpl
GD Aste 3 1 kpl
GD 0-1 –aste on terve

Silmäsairauksista vakavimmat sairaudet lienee glaukooma, jota on esiintynyt 6 koiralla (1990-2005) Hollannissa, suomessa ei kuitenkaan ole esiintynyt yhtään glaukoomaan sairastunutta koiraa. Vuodesta 2000 lähtien on Suomessa alettu tekemään gonioskopiatutkimuksia karkeakarvaisille ennaltaehkäistäksemme glaukooman puhkeamista. Jalostukseen käytettäviltä koirilta olisi suotava GD tulos 0-1, mutta myös 2-asteen koiria voidaan käyttää jalostukseen, kolmosasteen goniodysplasia on jo rajatapaus jalostukseen käytettäviltä koirilta. Muista silmäsairauksista hälyyttävin on MRD. MRD:tä sairastavaa koiraa tulee käyttää harkitusti jalostukseen. Tilannetta on syytä seurata vuosien varrella, ja silmätutkimus karkeakarvaisilla olisi näin ollen myös pakollinen jalostukseen käytettäviltä koirilta.

4.3.2.3.4 Muita vikoja ja sairauksia

Karkeakarvaisessa muunnoksessa tavatut sairaudet Suomessa:
(suluissa jalostustoimikunnan tiedossa olevat kappalemäärät)

maksashuntti (2)
kitalakihalkio (1)
membrana pupillaris persistens (1)
napatyra (6)
puremalihasmyosiitti (1)
purentavika, alapurenta (4)
hammaspuutokset (2)
kivespuutos (2)
kilpirauhasen vajaatoiminta (1)
pentukuolleisuus (4)
nivelrikko (useita)

4.3.3 Muissa maissa tai kirjallisuudessa mainitut sairaudet

Rodun kotimaassa Hollannissa ei ole juurikaan puhuta avoimesti sairauksista. Tämä johtaa helposti kuvitelmaan, että eri sairauksia ilmenee vain Pohjoismaissa, joissa koirien terveystutkimukset ovat huomattavasti yleisempiä kuin esimerkiksi Keski-Euroopassa. Hollannista on sairaustilastoja ainoastaan lonkka-, gonioskopia- ja glaukoomatuloksia. Kasvattajilta saatujen tietojen mukaan siellä on kuitenkin esiintynyt seuraavia vikoja ja sairauksia:

- syöpä
- MRD
- kivesvika
- napatyra
- hammaspuutos
- pentukuolleisuus

AIHA(akuuttiimmuuniallergia)oli2000-luvunvaihteessaHollannissaUtrechtineläinlääketieteellisen korkeakoulun tutkimuskohteena pitkäkarvojen suhteen. Kävi ilmi, että koiria on kuollut siihen, joskin suurin osa ilman virallista diagnoosia. Loppuraporttia tutkimuksesta ei ole koskaan tuotu julkisuuteen, ainoa läpi tihkunut tieto on, että tautia löytyy kaikista kasvatuslinjoista.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa esiintyy pitkäkarvoissa enemmän kuin muissa muunnoksissa. Valitettavan usein lievästi sairastuneen koiran tilaa ei huomata, eikä koira viedä kokeisiin – varsinkaan Pohjoismaiden ulkopuolella.

Spondylosia on diagnosoitu Suomen ulkopuolella hyvin vähän, joskin on oletettavissa, että sitä on muuallakin, mutta koiria ei tutkita. Spondylosa on erityisesti lyhytkarvaisten ongelma, mutta hajatapauksia on diagnosoitu jo kaikista karvamuunnoksista.

Glaukoomatapauksia on Hollannissa karkeakarvoissa 1990-2005 diagnosoitu kolme kappaletta.

4.4 Ulkomuoto

Hollanninpaimenkoirien ulkomuodollinen taso Suomessa on keskimäärin melko korkea. Jalostuksessa on pyritty säilyttämään terveyden ja luonteen osalta myös koiriemme ulkomuodollinen taso, eikä ylilyönteihin ulkonäön suhteen ole jouduttu. Näyttelykäyntejä suomalaisille koirille kertyy kantaamme nähden kiitettävästi, ja näyttelyissä käytetään koiria tasaisesti eri pentueista jokaisen karvamuunnoksen osalta. Koiriemme ulkomuodon tasosta kertonevat myös niiden menestyminen kansainvälisissä arvonnäyttelyissä: monilla koiristamme on voittajatitteleitä ja kansainvälisiä sekä eri maiden muotovalion titteleitä useista maista. Missään rotumuunnoksessa ei ole tällä hetkellä havaittavissa voimakkaita rotumääritelmän mukaisia virheitä, heikkouksia tai ylilyöntejä, joihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota kannan suhteen. Kuitenkin jokaisessa rotumuunnoksessa on yksittäisiä koiria ja linjoja, joiden ulkonäössä on selviä, periytyviä heikkouksia. Näitä heikkouksia ovat mm karkeakarvaisen muunnoksen kasvava koko, lyhytkarvaisen muunnoksen korvien koko sekä lantion jyrkkyys ja pitkäkarvaisen muunnoksen pyöreäkalloisuus. Seuraavissa kohdissa rotumuunnoskohtaiset ulkomuodolliset piirteet on eritelty hieman tarkemmin.

4.4.1 Pitkäkarvaiset

Koko:

Hyvä, vaikka joitakin uroksista säkäkorkeudeltaan rotumääritelmän ylärajoilla ja toisaalta varsinkin nartuista löytyy myös pienehköjä yksilöitä.

Rakenne:

Rodunomainen. Osalla koirista hieman kevyt luusto. Liian luisut lantiot ovat hyvin yleisiä, ei ainoastaan Suomessa, vaan myös muualla.

Mittasuhteet:

Valtaosa koiristamme vastaa varsin hyvin rotumääritelmän mukaista koiraa. Osalle koirista toivottaisiin lisää rungon pituutta. Koirien pituuteen tulee kiinnittää huomiota, jotta ne eivät pääse lähestymään neliötä. Tähän osittain on vaikuttamassa tervueren-linjaisten koirien käyttö jalostukseen. Roturisteytystaustaisten koirien kohdalla tulisi kiinnittää huomiota siihen, että jalostukseen käytettävillä koirilla olisi hollanninpaimenkoiran mittasuhteet.

Pää:

Pään mittasuhteet yleisesti ottaen hyvät. Osalla koirista hieman lyhyt kuono-osa, pyöreä ja takaluisu kallo sekä haja-asentoiset tyvestään liian leveät korvat. Päiden muoto-ongelmaa esiintyy myös muissa maissa, mutta meillä kenties kantaamme suhteutettuna eniten. Osalla koirista liian vaaleat silmät.

Raajat ja liikkeet:

Yleisesti ottaen hyvin rodunomaiset. Etuosissa tavataan jonkin verran rintakehästä ulospäin kääntyviä, löysiä kyynärpäitä ja veivaavia etuliikkeitä. Lantion luisuudesta johtuen monilla pitkäkarvoilla on liian lyhyt taka-askel ja ne seisovat takaraajat liikaa rungon alla. Osalla koirista hieman niukat takakulmaukset ja tehottomat takaliikkeet.

Karvapeite ja väritys:

Suurimmalla osalla koiristamme on erinomaiset rotumääritelmän mukaiset pitkät turkit riittävällä alusvillalla ja säätäkestävällä petinkarvalla. Kaikkialla maailmassa yhteisenä ongelmana on pitkäkarvojen liian tumma väri sekä värivikaisuus. Enenevässä määrin syntyy (vaiko jätetään eloon?) väriviollisia nk. keltaisia pentuja, joilta puuttuu raidat. Keltainen väri tiedetään resessiivisesti periytyväksi, mutta koska aikaisemmin Hollannissa lopetettiin väriviolliset pennut, on keltaisuus päässyt leviämään jo koko kantaan. Värvian yleistymistä on ollut edesauttamassa Hollannissa 1940- ja 1980-luvuilla jalostukseen käytetty keltainen narttu. Maskin puute on yleinen koirilla, jotka ovat muutoin turkin väritykseltään hyviä.

Häntä:

Maassamme on useita koukkuhäntäisiä koiria, joitakin on jopa käytetty jalostukseen. Hännän päässä olevan ”knikin” vaarallisuudesta rodun kannassa ollaan montaa mieltä. Ei kuitenkaan liene järkevää käyttää koukkuhäntäisiä koiria jalostukseen.

Yleisesti:

Pitkäkarvaisten ulkomuodollinen laatu Suomessa on hyvin korkea. Pyöreisiin kallo-osiin ja liikkeisiin tulee jatkossa kiinnittää lisää huomiota.

4.4.2 Lyhytkarvaiset

Koko:

Hyvä, vaikkakin osa koirista on säkäkorkeudeltaan rotumääritelmän ylärajoilla. Varsinkin uroksista löytyy isoja yksilöitä, ja vastapainoksi osa nartuista on turhankin pieniä ja heiveröisiä.

Rakenne:

Rodunomainen. Osalla koirista hieman kevyt luusto.

Mittasuhteet:

Valtaosa koiristamme vastaa varsin hyvin rotumääritelmän mukaista koira. Koirien pituuteen tulee kiinnittää huomiota, jotta ne eivät pääse liian pitkiä, sillä tällä hetkellä maassamme on paljon koiria, joiden rungon pituus on hivenen liioiteltu.

Pää:

Pään mittasuhteet yleisesti ottaen erinomaiset. Kannassa jonkin verran hieman lyhytkuonoisia koiria. Pään koon suhde runkoon; koirilla on suhteessa liian raskaita päitä. Osalla koirista korvien kokoon ja asentoon tulee kiinnittää lisää huomiota: korvat eivät saa olla liian isot tai haralleen asettuneet.

Raajat ja liikkeet:

Hyvin rodunomaiset. Osa koirista kuitenkin liian niukasti kulmautuneita joko edestä tai takaa. Osalla koirista sipsuttavat tai tehottomat liikkeet.

Karvapeite:

Yleisesti ottaen erinomaiset lyhyet, tiiviit karvapeitteet riittävällä alusvillalla ja säänkestävällä päällikarvalla. Osalla koirista riittämätön raidoitus. Tämän lisäksi on myös syntynyt värivirheellisiä keltaisia pentuja.

Yleisesti:

Lyhytkarvaisten ulkomuodollinen laatu on karvamuunoksista kirjavin, mutta vakavien rotumääritelmän vastaisia virheitä on vain vähän. Korvien kokoon ja asentoon tulee kiinnittää huomiota, samoin kulmausten tasapainoisuuteen. Rungon pituuksien vaihtelu hyvin lyhyistä hieman liioitellun pitkiin tulisi saada tasoittumaan.

4.4.3 Karkeakarvaiset

Koko:

Karkeakarvaisten koko on keskikokoa, enemmistö nykyisistä koirista sopii rotumääritelmän mukaiseen kokoon. Sekä yli- että alimittaisia koiria esiintyy muutamia. Säkäkorkeuden kasvamiseen tulisi kiinnittää huomiota tulevaisuudessa, sillä rodun kotimaassa hollanninpaimenkoiria löytyy jopa 66cm korkeita yksilöitä, ja ylisuurten yksilöiden määrä on kasvussa sielläkin.

Rakenne:

Suomessa on tällä hetkellä erittäin hyvin rakentuneita karkeakarvaisia, ylilyöntejä ei ole rakenteen suhteen. Liian kevyiden tai raskaiden koirien esiintyminen on harvinaista.

Mittasuhteet:

Valtaosa koiristamme vastaa varsin hyvin rotumääritelmän mukaista koira.

Pää:

Pään suhteen meillä esiintyy jonkin verran lyhytkuonoisuutta, johon tulisi kiinnittää huomiota kasvatuksessa. Jonkin verran esiintyy myös pyöreitä ja vaaleita silmiä, joihin pitäisi kiinnittää huomiota. Rotumääritelmän mukaan silmien kuuluisi olla tummat ja mantelinmuotoiset.

Raajat ja liikkeet:

Hyvin rodunomaiset.

Karvapeite:

Karvapeitteen laatu ja väri vastaavat hyvin rotumääritelmän mukaista karkeaa karvaa, maassamme on vain muutamia pehmeäturkkisia koiria. Karvanlaatua on yleisesti ottaen saatu parannettua viime vuosina, ja sen laatuun on enenevässä määrin alettu kiinnittää huomiota.

Yleisesti:

Karkeakarvaisilla on otettu huomioon käyttöominaisuudet varsin mukavasti viime vuosina, tämän takia niillä ei esiinny sellaisia ominaisuuksia rakenteessa jotka voisivat haitata rodun käyttötarkoitusta vastaavissa tehtävissä, taikka liioiteltaisiin rotumääritelmän mukaista koiraa. Edellä esitettyihin ongelmakohtiin tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota kaventamatta rodun ennestäänkin kapeaa geenipohjaa.

5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n aiempi jalostuksen tavoiteohjelma on vuodelta 2000. Tällöin tavoiteohjelmassa käsiteltiin lyhyesti niitä suosituksia, jotka yhdistyksessä toivottiin lähiaikoina otettavan käyttöön hollanninpaimenkoirien jalostuksen avuksi. Rotu oli Suomessa kohtalaisen uusi, ja terveydellisissä kysymyksissä oltiin vasta hakemassa tulevaa suuntaa.

JTO:ssa on esitetty vaihtoehtoisia mahdollisuuksia esimerkiksi lonkkien ja risteytyspentueiden suositusten suhteen. Jalostuksen painopisteeksi JTO toivoo suuntausta kohti terveempää ja rotumääritelmän mukaista jalostustyötä, sekä geenipohjan laajentamista. Luonteen iloisuuteen ja palveluhalukkuuteen yhdistettynä kohtuullisiin työtehtäviin mahdollistavan rakenteen kanssa koettiin tärkeimpinä vaalittavina ominaisuutena hollanninpaimenkoirassa.

Jalostuksen tavoiteohjelmassa oli tällöin suositeltu yhden koiran käyttämistä jalostukseen enintään kolme kertaa, jonka jälkeen jalostuskäytön katsottiin olevan perusteltua vain erittäin vahvoin näytöin. Kyseinen rajoitus on toiminut käytännössä kiitettävästi, ja on mahdollistanut suppean populaatiomme säilymisen perimältään vaihtelevana useamman jalostukseen käytetyn koiran avulla. Lonkka- ja kyynärpääkuvaukset pentueiden vanhemmilta olivat pakollisia yhdistyksen pentuvälitykseen pääsemiselle. Tämä linja on saanut erittäin hyvän vastaanoton, ja tällä hetkellä kaikki jalostuskoiramme ovat kuvattuja. Raja-arvo B lonkkien osalta on todettu toimivaksi, joskin C- lonkkaisen koiran saa yhdistää A-lonkkaiseen koiraan.

Näillä säännöksillä hollanninpaimenkoirien lonkkien terveystilanne on pysynyt karkeakarvaisella ja lyhytkarvaisella muunnoksella muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta erittäin hyvänä. Pitkäkarvaisen muunnoksen lonkkatilannetta on pyritty parantamaan ohjaamalla kasvattajia välttämään heikompilonkkaisten sukujen yhdistämistä, mutta tuloksia voimme odottaa vasta useamman sukupolven jälkeen. Kyynärpääutkimukset ovat osoittaneet hollanninpaimenkoirien olevan erittäin terveitä tämän ominaisuuden suhteen. Yksittäisiä sairaita tapauksia on tullut ilmi, mutta kuvauksilla on pystytty estämään tämän piirteen leviäminen laajempaan populaatioon.

Silmätutkimusten suosittelu kaikille muunnoksille on johtanut vain karkeakarvaisten silmäkuvaus suositukseen yhdistyksen pentuvälityksen yhtenä kriteerinä. Spondyloosi-kuvauksia sen sijaan tehdään yhdistyksen suosituksesta kaikille jalostuksen käytettäville lyhytkarvaisille hollanninpaimenkoirille, joka vuonna 2000 tehdyssä JTO:ssa rajoittui vain todettuihin tapauksiin. Häntämutkaisia koiria ei edelleenkään suositella käytettäväksi jalostukseen.

Jalostuksen tavoiteohjelma on ollut hyvin suppea johtuen hollanninpaimenkoirien pienestä populaatiosta Suomessa. Tavoiteohjelma on kuitenkin, vaikkakin vielä pohtivassa muodossa, kirjannut ylös niitä konkreettisia välineitä, joilla hollanninpaimenkoirien jalostusta voidaan viedä eteenpäin rotumääritelmän mukaisessa hengessä. Ongelmat ja välineet niiden korjaamiseksi ovat tänäkin päivänä samat, mutta vielä on mahdotonta sanoa lopullisia tuloksia menetelmien soveltuvuudesta päämäärien saavuttamiseen.

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 Visio

Hollanninpaimenkoira on alun perin ollut maatalojen väsymätön uurastaja, jota on käytetty moniin erinäisiin töihin lampaiden vartioimisesta pihan puolustamiseen ja kärryjen vetämiseen. Hollanninpaimenkoiran tehtävä on vuosien saatossa muotoutunut alkuperäistä työtä kevyempään suuntaan, ja moni koira viettääkin henkisesti alkuperäistä kevyempää harraste- ja kotikoiran elämää. Näyttelykäynnit ovat Suomessa rodun kotimaahankin verrattuna runsaita, ja ulkomuodollinen laatu erittäin korkea. Koirien luonteeseen on alettu viime vuosien aikana kiinnittää kasvavassa määrin huomiota, ja kasvattajilla onkin edessään haastava työ vastataksaan alati kasvavaan mielenkiintoon harrastuskoiria kohtaan. Monella hollanninpaimenkoiralla on edelleen jäljellä erinomainen kyky suorittaa sille osoitettuja tehtäviä, mutta valitettavasti kannassa on myös arkoja, ääniherkkiä ja hermostuneita koiria. Tämän lisäksi osalla koirista voisi olla parantamisen varaa sosiaalisuudessa niin ihmisiä kuin toisia koiriakin kohtaan. Kokonaiskuvaltaan hollanninpaimenkoirat ovat kuitenkin jalostuslinjoiltaan ehjä rotu: jakautumista näyttely- ja käyttölinjaisiin koiriin ei ole tapahtunut, ja tätä erinomaista rodun tilannetta tulee jatkossakin vaalia. Tulevaisuudessa olisi erittäin tervetullutta nähdä hollanninpaimenkoirien koekäyntien lisääntyminen kaikissa koe- ja kisamuodoissa laajemman luonteeseen ja käyttö ominaisuuksiin liittyvän tiedon kartuttamiseksi. Tämä suuntaus on näkyvissä jo nyt, kiitos kasvattiansa omistajia harrastamaan kannustavien kasvattajien. Kasvattajien mielenkiinnon säilyminen laaja-alaisesti rotua kohtaan on yksi rotumme suurimmista vahvuuksista, rodusta ollaan kasvattajien kesken kiinnostuneita rotumuunnoksien rajojen yli. Tämän suhtautumisen yhteiseen kolmen karvamuunnoksen rotuun sallisi jatkuvan ja siirtyvän myös uusien kasvattajien piiriin.

Hollanninpaimenkoirat ovat yleisesti ottaen perusolemukseltaan terveitä koiria. Koiran alkuperäinen työtehtävä ei ole sallinut rakenteellisia ylilyöntejä, ja tässä mielessä koiriemme tyyppi on säilynyt erinomaisesti. Kuitenkin suppea kanta mahdollistaa varomattomalla jalostuksella perinnöllisten vikojen räjähdysmäisen leviämisen. Monen perinnöllisen sairauden osalta periytyminen tarkka tunteminen auttaisi huomattavasti taistelussa ongelman leviämistä vastaan. Tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa paras aseemme on avoin tiedonjako ja laaja jalostusmateriaalin käyttö.

Kaiken jalostuksen perustana voidaan pitää rodun geenipoolia ja sen laajuutta. Tavoitteena olisi saada mahdollisimman laaja geenipooli ylläpidettyä rodussamme, mikä vaatii erittäin pitkäjänteisten jalostussuunnitelmien tekemistä niin kasvattajien kuin jalostustoimikunnankin puolesta. Tiivis yhteistyö muiden maiden kasvattajien ja rotuyhdistysten kanssa on erittäin tervetullutta, sillä kannan suppeus on kaikissa maissa yhtä suuri ongelma. Kansainvälisen yhteistyön lisääntyminen internetin ja lisääntyneen matkustelun myötä on lisännyt koirien tuonnin myötä myös tiedon liikkumista. Monessa maassa ei kuitenkaan valitettavasti olla yhtä avoimia myöntämään rotua vaivaavia ongelmia kuin Suomessa, mutta pienistäkin tiedonjyvistä voi olla huomattavaa hyötyä rodulle.

Rotumme elinvoimaisuuden ja ominaisuuksien ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on rotujärjestö ottanut kohtalaisen myönteisen kannan karvanlaaturisteytysten tekoon. Tulevaisuudessa näiden risteytysten antamaa koirakantaa ja tietoa on kyettävä arvioimaan hyvin avoimesti ottaen huomioon niin hyvät kuin huonotkin asiat risteytyspentueiden jalostuskäytön ja tulevaisuuden suhteen.

6.2 Rotua harrastavan yhdistyksen tavoitteet

Rotujärjestön päämääränä on ylläpitää ja säilyttää alkuperäinen rodun luonne ja käyttöominaisuudet. Tavoitteen saavuttamiseksi hollanninpaimenkoirien jalostuksen päämäärät on jaettu viiteen eri osa-alueeseen:

- populaation kokonaistila ja rakenne
- luonne
- käyttöominaisuudet
- terveys
- ulkomuoto

Päämäärien keskinäisestä tärkeysjärjestyksestä puhuttaessa harrastajat ja kasvattajat ovat nostaneet tärkeimmäksi kohdaksi populaation kokonaistilanteen ja rakenteen ylläpitämisen mahdollisimman laajana. Populaation koosta ja rakenteesta on kiinni kaikki mahdollisuudet jalostuksen eteenpäinviemiseksi. Uhkakuvissa pienen ja lähisukulaisista koostuvan populaation eteenpäin jalostaminen ei enää tuo mitään uutta koirakantaan, ja menetettyjä ominaisuuksia ei enää saada takaisin omasta kannasta. Toiseksi tärkeimmiksi päämääriksi nousivat toistensa kanssa voimakkaasti vuorovaikuttavat osa-alueet: luonne, käyttöominaisuudet ja terveys. Sairas koira oireilee usein myös henkisesti, luonne ja käyttöominaisuudet taas peilaavat toinen toisiaan. Sairaan koiran käyttö harrastamiseen on usein myös vaikeutunut, ja toisaalta vaikealuonteisen koiran harrastuskäyttö on hyvin rajoittunutta. Ulkomuodollisia päämääriä ei harrastajien ja kasvattajien keskuudessa pidetä akuutin painopisteen arvoisina asioina, toisaalta siksi, että isoja ongelmia koirien ulkomuodollisen tason suhteen ei nähdä olevan, ja toisaalta kannan kokoa ei haluta jalostuksessa rajoittaa yksittäisten ulkomuodollisten virheiden takia.

6.2.1 Populaation kokonaistilanne ja rakenne

Pitkäkarvaisilla ja lyhytkarvaisilla muunnoksilla populaation yksilömäärä Suomessa mahdollistaa kannan säilyttämisen elinvoimaisena, mutta ongelmana kaikissa karvamuunnoksissa ovat sukupolvissa taaksepäin mentäessä suppenevat sukutaulut. Monen näennäisesti erilinjaisenkin koiran isovanhemmista löytyvät jo muutaman sukupolven takaa samat ylikäytetyt jalostusurokset ja linjat, joiden vuoksi todellinen tehollinen populaatio on yksilömäärään verrattuna huolestuttavasti pienempi. Ulkomailla ongelmana ovat aivan samojen koirien jälkeläiset, joskin uuttakin verta jalostuskäyttöön on mahdollista saada. Suomessa tähän ongelmaan on herätty pitkäkarvaisen ja karkeakarvaisen muunnoksen osalta ajoissa, ja Suomen pitkäkarvakantaan kohdistuukin enenevää kiinnostusta ulkomailta käsin. Pitkäkarvajalostuksen viimeisimmäksi apukeinoksi onkin otettu hallitut ja harkitut karvamuunnosristeykset lyhytkarvaisen muunnoksen kanssa niin Suomessa kuin Hollannissakin. Lyhytkarvajalostukseen lisää tehollista populaatiota ovat viime aikoina tuoneet KNPV-rekistereistä rotuun otetut koirat, joiden muutamia jälkeläisiä on tuotu myös Suomeen. Karkeakarvaisella muunnoksella populaation kokonaismäärä itsessään asettaa jalostukselle vaikeimmat puitteet. Maailmanlaajuisesti katsoessakin populaatio on pieni, joten tulevaisuudessa karkeakarvaisenkin muunnoksen yhteydessä joudutaan harkitsemaan karvamuunnosristeytysten mahdollisuutta. Aihe herättää kuitenkin ristiriitaisia tunteita puolesta ja vastaan, eikä toistaiseksi ulkopuolisista roduista puhtaimpana pysynyttä kantaa helpolla toivottaisi sekoitettavan muihin muunnoksiin.

Rotuyhdistyksen tavoitteena on ohjata kasvattajia jalostusvalinnoissaan suosimaan mahdollisimman laajan geenipohjan käyttöä. Tämä mahdollistuu melko runsaan tuontikoira määrämme hallitulla jalostuskäytöllä. Kasvattajilla ja jalostustoimikunnalla on entistä helpommin käytettävissä myös koiriemme sukutaulut ja terveystiedot, kun tieto on keskitetysti saatavilla Kennelliiton KoiraNet-jalostustietojärjestelmän kautta.

Rotua harrastava yhdistys on myös avoin karvamuunnos- ja roturisteyspentujen hallittuun ja suunnitelmalliseen jalostuskäyttöön, joka kuitenkin vaatii yhteisten suuntalinjojen ja vaatimusten

täyttymistä rotujärjestön, kasvattajien ja Suomen Kennelliiton osalta. Hallitsemattomina tai suunnitelmallisuuden puuttuessa muunnosristeytyspentueiden pelätään tuovan myös haitallisia piirteitä rodun jalostukseen.

6.2.2 Luonne

Hollanninpaimenkoirien jalostusvaatimuksiin ja muotovalion arvon saavuttamiseksi vaaditaan koiriltamme joko hyväksytty luonnetesti tai koulutustunnus 1-luokassa palvelus- tai pelastuskoira (IPOR) kokeesta. Jalostusvaatimusten osalta vaatimus on täytynyt lähes täydellisesti, sillä koiria, jotka eivät kykene läpäisemään luonnetestiä tai joilta puuttuu koulutustunnus, käytetään vain harvoin jalostukseen. Kasvattajien ja harrastajien huoli koiriemme luonteen parantamiseksi arkuuden, hermostuneisuuden ja liiallisen terävyyden karsimiseksi on johtanut rotua harrastavassa yhdistyksessä avoimempaan keskusteluun ja hallitumpaan tiedonkeruuseen. Kasvattajat tulisikin saada kiinnittämään entistä enemmän huomiota koirien luonteisiin, erityisesti hermorakenteeseen. Toisaalta kasvattajille tulisi painottaa vastuuta siitä, että pentu myydään paikkaan, jossa todennäköisesti pystytään tulemaan sen kanssa toimeen. Liian monia koiria on maassamme jouduttu lopettamaan, koska kokematon omistaja ei ole kyennyt hallitsemaan koiraa. Jalostustoimikunta kerää ja jakaa tietoa koirien luonteista vapaaehtoisten ilmoitusten perusteella niin kasvattajilta kuin koirien omistajiltakin.

6.2.3 Käyttöominaisuudet

Tulevaisuudessa hollanninpaimenkoiran toivottaisiin vakiintuvan myös entistä suuremmalle harrastajajoukolle mieluisaksi valinnaksi harrastuskoiraa hankittaessa. Tietysti on huomioitavaa, että myös perhekoiralta vaaditaan arjesta ongelmitta selviytymiseen nykyisessä yhteiskunnassa aina enenevässä määrin hyvää hermorakennetta, avoimuutta ja itseluottamusta. Rotumme jalostuksessa toivotaan ylläpidettävän harrasteominaisuuksia kuitenkin hakematta äärimmäisiä ominaisuuksia koirien viettirakenteeseen. Alkuperäiseen käyttötarkoitukseen rajaa vartioivaksi paimenkoiraksi hollanninpaimenkoiraa ei uskota enää käytettävän jo sen nyky-yhteiskuntaan soveltumattoman käyttötarkoituksen vuoksi. Kuitenkin muita työkoiran ominaisuuksia ja työmotivaatiota voidaan käyttää hyödyksi muissa koiraharrastusmuodoissa.

6.2.4 Terveys

Koiriemme terveydentilaa on seurattu yhdistyksen toimesta jo rodun Suomeen tuonnin alusta asti. Koska kanta on pitkään pysynyt kohtalaisen pienenä, ja kasvattajien välinen yhteistyö on ollut vilkasta rotumuunnosrajojen yli, on sairauksista tiedetty melko laajasti kasvattajien kesken. Koska koiramäärä on kasvanut, ja harrastajajoukko lisääntynyt, on koettu tarpeelliseksi siirtyä keskitetympään tiedonkeruuseen. Koiriemme terveyttä ja perinnöllisten vikojen yleisyyttä on ruvettu kartoittamaan vuonna 2005 aloitetulla pentuetietojen keskitetyllä keräämisellä kaikilta kasvattajilta. Pentueseurantalomake toivotaan täytettäväksi kaikista kasvattajien yli kaksivuotiaista pentueista ja tuontikoirista. Erillistä sanktiota seurantalomakkeen täyttämättä jättämisestä kasvattajille ei kuitenkaan tule. Myös vanhemmista koirista toivotaan tietoja niiden terveydentilan muutoksien suhteen, sillä osa perinnöllisistä vioista ja sairauksista ilmenee vasta myöhemmällä iällä. Tällaisia sairauksia ovat esimerkiksi selkärangan silloittumat ja kilpirauhasen vajaatoiminta sekä goniodyplasia. Myös yksittäiset koiranomistajat ovat kiitettävällä aktiivisuudella osallistuneet terveystietojen luovuttamiseen jalostustoimikunnalle, mikä kertoo koiranjalostuksen piirissä avoimemmaksi tulleelle kiinnostukselle ja huolelle koiriemme terveydestä.

Rodun alkuperämaassa Hollannissa on v. 2006 perustettu kohtauspiste internetiin hollanninpaimenkoirien terveydentilan seuraamista varten. Tietokantaan on mahdollista lähettää

eläinlääkärin todistuksella varustettuja sairauskertomuksia, joiden perusteella Hollannissa suojeltavaksi määrätyn kansallisrodun terveyttä pyritään ylläpitämään. Valitettavaa takapakkiakin maassa on kuitenkin otettu; lonkkatilastojen julkistaminen lopetettiin vuonna 2005, sillä katsottiin, että rotu on niin terve, ettei kuvaustulosta kannata vaatia jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä. Näin ollen todettiin, ettei tuloksien julkaiseminenkaan ole enää tarpeellista.

Terveyden osalta toivomme avointa yhteistyötä muiden maiden kanssa, ja tämä toivomme toteutuvan oman avoimen tiedotuksemme ja rehellisen keskustelun myötä.

6.2.5 Ulkomuoto

Rodun ulkomuoto on säilynyt lähes muuttumattomana vuosisatojen ajan, ja tämä suuntaus on pyrittävä säilyttämään. Ylilyönnit minkään ominaisuuden suhteen eivät ole toivottavia väsymättömäksi koiraksitarkoitettularodulla. Hollanninpaimenkoirien kaikkien karvamuunnosten jalostusvaatimuksia on hetkittäin kritisoitu niiden sisältämän korkean näyttelytulosvaatimuksen vuoksi. Päästäkseen yhdistyksen pentuelistalle ilman merkintää ”yhdistelmä ei kaikilta osin täytä jalostusvaatimuksia” kummallakin pentueen vanhemmalla on oltava vähintään laatumaininta erinomainen virallisesta näyttelystä. Kuitenkin yhdistys on pitänyt tärkeänä koiriemme ulkomuodollisen tason säilyttämistä korkeana. Hollanninpaimenkoira on hitaasti kehittyvä koira rakenteellisesti, joten osa koirista saavuttaa tasapainoisimman ulkonäkönsä vasta 3-4 vuoden iässä. Tämä takia osa koirista saavuttaakin korkeimmat näyttelysaavutuksensa vasta tässä iässä. Jalostuksellisesti vaatimus näinkin korkeasta näyttelytuloksesta on osittain myös kannustimena näyttelyissä käymiseen, jolloin yhdistykselle kertyy laajempaa ja puolueetonta aineistoa/materiaalia koiriemme ulkonäöstä näyttelyarvostelujen muodossa.

6.3 Rotua harrastavan yhdistyksen strategia

Rotua harrastavan yhdistyksen yhtenä tärkeänä tavoitteena on ylläpitää ja kasvattaa jäsenmääräänsä. Menneet vuodet ovat osoittaneet, että yhteisössä, jossa on kolme eri karvamuunnosta, sekä näiden kasvattajat ja harrastajat, on aina tilanteita, joissa henkilöt voivat kokea oman karvamuunnoksensa tai harrastuslajinsa erityispiirteiden tai ominaisuuksien tulevan vähemmän arvostetuiksi yhdistyksen taholta. Tämä johtaa väistämättä yhdistyksen arvon alenemiseen kyseisten ihmisten silmissä, jolloin jäsenyyttä yhdistykseen ei koeta enää tarpeelliseksi. Jäsenistöllä on kuitenkin rodulle suuri merkitys, jotta mahdollisimman monen kasvattajan ja omistajan mielipiteet ja tietotaito saataisiin koottua käyttökelpoiseksi aineistoksi rodun hyväksi. Ehdottoman tärkeitä rotuyhdistykselle on myös tietää ajantasainen tilanne koirien terveyden ja luonteiden osalta.

Rotua harrastavan yhdistyksen toimihenkilöillä onkin suuri valta ja vastuu ristiriitatilanteiden ehkäisyssä ja selvittämisessä. Tasapuolisuuden ja samojen sääntöjen noudattaminen yhdistykselle kuuluvien asioiden hoidossa, asiantunteva ja ystävällinen neuvonta sekä luotettava tietojen keruu auttavat rotuyhdistystä ylläpitämään nykyistä jäsenistöään ja hankkimaan heitä lisää. Elinvoimaisen ja tyytyväisen jäsenistön avulla voidaan ylläpitää ja antaa sitä palvelua jäsenistölle, jota se tarvitsee.

Lehti toimii ensisijaisena tiedon välittäjänä yhdistykseltä jäsenistölle. Tämän takia lehteen on panostettu koko ajan kasvavalla teholla, ja jalostustoimikunnan puolesta jokaisessa lehdessä ilmestyy Jalostustoimikunta tiedottaa -palsta, johon on kerätty jalostuksen kannalta vartenotettavia ajankohtaisia uutisia niin oman yhdistyksemme kuin Kennelliitonkin puolesta.

Erikoisnäyttelyn järjestäminen koirien ulkomuodon arvostelemiseksi on yksi yhdistyksen jokavuotisia tärkeitä tehtäviä. Tiedonkeruussa tärkeitä ovat myös kasvattajien täyttämät

pentueseurantalomakkeet yli 2-vuotiaiden pentueiden osalta sekä koirien omistajien itsensä lähettämät selkälausunnot, sairaustodistukset ym. Näiden kaikkien tärkeyttä tullaan jatkuvasti painottamaan yhdistyksen lehdessä, palstalla yms yhdistyksen virallisilla areenoilla.

Yhdistyksen tehtävänä on myös pyrkiä ohjaamaan kasvattajia mahdollisimman laajaa geenipohjaa ja terveyttä suosiviin jalostusvalintoihin tietoa jakamalla. Koirien luonteiden ylläpitämiseksi yhdistyksen tulee jatkaa luonnetestin pakollisuutta muotovalion arvon saavuttamisen ehtona. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu jalostussuosituksen kehittäminen ja ylläpito jalostustyön kannalta ajanmukaisena. Kasvattajia tulee ohjata välttämään yhdistelmiä, joissa kummankin vanhemman voidaan epäillä kantavan samaa periytyväksi todettua sairautta tai vikaa. Tavoitteena on myös koota pennunostajille tietopaketti hollanninpaimenkoirasta juuri pennun kotiinsa saaneen, tai sitä harkitsevan henkilön tarpeisiin.

Yhdistyksen tulee kannustaa koiranomistajia harrastustoimintaan koiriensa kanssa, jotta koiriemme käyttöominaisuksistajaluonteista saataisiin laajempaan arviointiin perustuva tieto aivan kuin mitään luonnetesti yksistään antaa. Tätä kannustusta on tähän mennessä pidetty yllä jakamalla karvamuunnostensa ensimmäisille valioille (AVA, KVA, TVA) kunniapalkinnot ja pokaalit, joista ensimmäiset luovutettiin vuoden 2005 erikoisnäyttelyn yhteydessä joka karvamuunnoksen ensimmäiselle agilityvaliokoirille. Nämä agilityvaliot ovat sekä Suomen että koko maailman ensimmäiset kukin karvamuunnoksessaan. Samalla kertaa yhdistys palkitsi vastaavalla tavalla ensimmäisen lyhytkarvaisen käyttövaliokoiran. Saksanpaimenkoiraliiton järjestämän AD kokeen läpäisseet hollanninpaimenkoirat saavat yhdistyksen kunniakirjan. Vuosittain jaetaan Vuoden Koira -palkinnot sinä vuonna parhaiten menestyneille hollanninpaimenkoirille niin näyttelyiden, agilityn, tokon, käyttökokeiden kuin kilpailukynnyksen ylittäneidenkin osalta.

Suomen Hollanninpaimenkoirayhdistyksellä on ollut tavoitteena järjestää vuosittain koulutusleirejä eri lajien harrastajille, luonnetesti, sekä uusina hyvän vastaanoton saaneet rotumestaruudet palveluskoiralajeissa, tottelevaisuudessa ja agilityssä. Lisäksi yhdistys on myös pyrkinyt järjestämään luentoja rodun ajankohtaisten asioiden tiimoilta alan asiantuntijoiden pitäminä.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet:	Heikkoudet:
<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolinen harrastus- ja perhekoira. • Yleinen terveystilanne on hyvä. • KoiraNet sekä tulevaisuudessa • Jalostuskoirien omistajien käytössä oleva oma tietokantajärjestelmä • Käyttämätöntä jalostusaineistoa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaventuneen geenipoolin esiintuomat ongelmat • Vähäinen kokeisiin osallistuminen • Matadorurosten ja –isoisien käyttö • Käyttämätöntä reserviä jalostuksessa • Terveystutkimusten ja tiedon pirstaleisuus
Mahdollisuudet:	Uhat:
<ul style="list-style-type: none"> • Rotujärjestön sisällä vallitseva avoimuus ja yhteistyökyky • Aktiivinen jalostustoimikunta • Kokeisiin osallistumisen yleistymisen jalostuspohjan tehokkaampi käyttäminen • Suunnitelmalliset muunnosristeytykset • Käyttöominaisuuksien arvostuksen nostaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hermorakenteessa, rohkeudessa ja työkyvyssä • Pieni tehollinen populaatio • Jalostuksen painopisteiden eriytyminen käyttö- ja näyttelylinjoihin • Rotu- tai muunnosristeytysten hallitsematon käyttö

6.5 Varautuminen ongelmiin

Rodun terveydentilaa ja mahdollisesti esiintyviä vikoja tulee seurata ja tiedottaa tilanteesta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää määrättyjen sairauksien leviämisen ehkäisemiseen (allergiat, spondyloosi, silmänsairaudet ja kilpirauhasen vajaatoiminta). Näiden asioiden kartoittamiseen on kehitetty pentueseurantalomake, jota on vuodesta 2005 alkaen edellytetty kasvattajien täyttävän. Myös jalostustoimikunnan jäsenten suorittamat pentuetarkastukset voivat tuoda uutta tietoa.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

JTO:sta tullaan tiedottamaan sekä yhdistyksen jäsenlehdessä että kotisivuilla. JTO:ta toteutetaan seuraavilla toimilla. Koirien ulkomuodollisen tason katsastamisia jatketaan vuosittaisin erikoisnäyttelyssä. Samoin vuosittaisia ovat rotumestaruuskilpailut, jotka järjestetään koirien käyttöominaisuuksien kartoittamiseksi ja kilpailuinnostuksen nostattamiseksi. Jatketaan pentuekyselylomakkeiden keräämistä kasvattajilta kaikista yli 2-vuotiaista pentueista sekä toivotaan koiranomistajien enenevässä määrin toimittavan jalostustoimikunnalle tietoja koiristaan. Jatkossa kartoitetaan mahdollisuuksia jalostustarkastuksen sekä jalostuksellisiin aiheisiin liittyvien luentojen järjestämiseksi. Jalostustoimikunnan normaalien toiminta-alueiden ohella on suunnitteilla vuonna 2007 karvamuunnosristeytysten jalostusvaatimusten ohjeistus.

7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

SuomenHollanninpaimenkoiratry:njalostustoimikuntakerää tietojakaikkestahollanninpaimenkoirien terveyteen ja luonteeseen liittyvästä aineistosta, joita on saatavilla Suomen Kennelliiton jalostustietokannasta. Kasvattajilta ja koirien omistajilta kerätään ja otetaan vastaan kaikkea jalostustietojärjestelmää täydentäviä tietoja, ja näitä tietoja käytetään yhdistyksessä hyväksi jalostuksen apukeinoina antamaan tietoa kasvattajille. Tietoja tullaan keräämään keskitetymin yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi, jotta saadun tiedon välittäminen jäsenistölle helpottuisi. Tulevaisuudessa tilastoja näyttely- ja koekäyntien sekä terveystietojen osalta tullaan julkaisemaan yhdistyksen lehdessä ja kotisivuilla. Jalostuksen tavoiteohjelman sisältämien tilastojen vuosittainen seuranta tulee olemaan tärkeä osa jalostusneuvontaa rotuyhdistyksen puolesta. Jalostustoimikunta kokoontuu vuosittain JTO:n toteutumisen seurantakokoukseen.

8 LÄHTEET

1. Suomen Kennelliitto ry, Jalostustietojärjestelmä
2. Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n arkistot
3. Suomen Hollanninpaimenkoirat ry:n kotisivut
4. Hollannin rotuyhdistyksen NHC:n jäsenlehti
5. Hollannin, Ruotsin, Norjan ja Tanskan kennelliittojen julkaisemat tilastot
6. Allemaal Hollanders – herdershonden van eigen bodem, NHC 1998
7. Bosch: Dutch Breeds, Raad van Beheer 2002
8. Onze Hollandse Herder, NHC:n rotuesitevihko 1973
9. Over Hollandse Herders gesproken, NHC 1992
10. Rheenen: De Hollandse en Belgische Herder, Thieme 197?
11. Triebels - Helmers-de Regt: De Hollandse Herder, Thieme 1982
12. v. Vliet: A Dutch Shepherd Dog - What does it look like, v. Vliet 1997